

Beantwoording technische vragen over de begroting 2025 gesteld door:
DMP Heusden, Heusden één, Heusden Transparant, Heusden Verbindt, Gemeentebelangen, VVD Heusden

1	Pagina	3																											
		Inleiding, Kennedybrug																											
	Fractie:	Heusden één																											
	Vraag:	Waarom word op voorhand de uitvoering Kennedybrug geschrapt?																											
	Antwoord:	Het is niet correct te veronderstellen dat de uitvoering van de Kennedybrug op voorhand al geschrapt wordt in deze begroting. Het (restant van) voorbereidingskrediet voor de Kennedybrug is onder nieuw beleid opgenomen. De uitvoering van de Kennedybrug is als ambitie in de voorjaarsnota opgenomen, maar dus niet in de begroting 2025-2028 verwerkt.																											
2	Pagina	3																											
		Inleiding, Ambities																											
	Fractie:	Gemeentebelangen																											
	Vraag:	De raad heeft nog geen besluit genomen over een eventuele verbouw/bouw Gemeentehuis. Waarom staat verbouw/nieuwbouw Gemeentehuis niet genoteerd als ambitie? Kunt u een indicatie geven van de jaarlijkse kapitaallasten van een verbouw én van een nieuw te bouwen Gemeentehuis?																											
	Antwoord:	Het staat niet als ambitie genoteerd omdat het gemeentehuis al in de door u vastgestelde begroting 2024 is opgenomen op basis van het raadsvoorstel van 3 oktober 2023. Voor de indicatie van de lasten is onderstaand overzicht opgenomen zoals gepresenteerd op de thema-avond van 20 juni 2024. <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>m2 BVO</th><th>Jaarlijkse exploitatielasten (jr. 1 / incl. btw) 2024</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3">Scenario 1: Inpassing</td></tr> <tr> <td>Renovatie en nieuwbouw</td><td>5.789 m2</td><td>€ 1,48 miljoen</td></tr> <tr> <td colspan="3">Scenario 2: Nieuwbouw Vlijmen</td></tr> <tr> <td>Nieuwbouw</td><td>5.420 m2</td><td>€ 1,56 miljoen</td></tr> <tr> <td colspan="3">Scenario 3: Huis voor de gemeente</td></tr> <tr> <td>Nieuwbouw</td><td>6.730 m2</td><td>€ 1,34 miljoen* € 1,79 miljoen</td></tr> <tr> <td colspan="3">Scenario 4: Nieuwbouw</td></tr> <tr> <td>Nieuwbouw</td><td>5.420 m2</td><td>€ 1,73 miljoen</td></tr> </tbody> </table>		m2 BVO	Jaarlijkse exploitatielasten (jr. 1 / incl. btw) 2024	Scenario 1: Inpassing			Renovatie en nieuwbouw	5.789 m2	€ 1,48 miljoen	Scenario 2: Nieuwbouw Vlijmen			Nieuwbouw	5.420 m2	€ 1,56 miljoen	Scenario 3: Huis voor de gemeente			Nieuwbouw	6.730 m2	€ 1,34 miljoen* € 1,79 miljoen	Scenario 4: Nieuwbouw			Nieuwbouw	5.420 m2	€ 1,73 miljoen
	m2 BVO	Jaarlijkse exploitatielasten (jr. 1 / incl. btw) 2024																											
Scenario 1: Inpassing																													
Renovatie en nieuwbouw	5.789 m2	€ 1,48 miljoen																											
Scenario 2: Nieuwbouw Vlijmen																													
Nieuwbouw	5.420 m2	€ 1,56 miljoen																											
Scenario 3: Huis voor de gemeente																													
Nieuwbouw	6.730 m2	€ 1,34 miljoen* € 1,79 miljoen																											
Scenario 4: Nieuwbouw																													
Nieuwbouw	5.420 m2	€ 1,73 miljoen																											
3	Pagina	4																											

		Inleiding, Toelichting verschillenanalyse
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	tabel toelichting verschillen begroting 2025-voorjaarsnota 2024 toename ICT "kosten" foutief gespeld
	Antwoord:	De typefout zal gecorrigeerd worden in de aangepaste begroting.
4	Pagina	4
		Inleiding, Toelichting verschillenanalyse
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Verschuiving centrale huisvesting. U spreekt over het afboeken van de boekwaarde. Wordt hiermee het afboeken van het gemeentehuis in Vlijmen bedoeld of in Drunen? In welk jaar loopt de gebruiksduur af van het gemeentehuis in Vlijmen?
	Antwoord:	Het gaat hierbij om de boekwaarde van het gemeentehuis in Vlijmen. De totale boekwaarde is in 2060 volledig afgeschreven.
5	Pagina	5
		Inleiding, Toename ICT-kosten
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	Wat ons enigszins verbaast, is niet zozeer de kosten an sich, maar dat er sprake is van toegenomen kosten. Dit lijkt erop te wijzen dat het "life cycle management" van ICT niet op orde is. Een upgrade wordt doorgaans ruim van tevoren gepland, en een cloudmigratie gaat meestal gepaard met een visie en een plan van aanpak. Kan het college duidelijker toelichten waar deze verrassende kosten precies op gebaseerd zijn?
	Antwoord:	De gehanteerde koers is 'cloud tenzij', deels gedictieerd door de markt. Veel van onze leveranciers bieden nieuwere versies van hun applicatie alleen nog maar aan als cloud-applicatie. Overgang naar een dergelijke cloud-applicatie gebeurt uiteraard met een goede voorbereiding en planning. Kosten van een cloud-applicatie zijn hoger omdat er naast de licenties ook sprake is van hosting bij de leverancier, niet meer in eigen huis. Een andere belangrijke factor in de kostentoeename is prijsindexering. In het algemeen merken we dat er jaarlijks een aantal kostenverhogende aspecten spelen: - (vervangings-)investeringen op ICT in de gehele organisatie, door een steeds toenemende vraag naar nieuwe functionaliteiten, vanuit alle clusters - Indexatie door de meer dan 60 ICT-leveranciers met meerdere procenten per jaar - Het aantal werkplekken/accounts dat nog steeds toeneemt - De VerSaaSing van de applicaties, SaaS is duurder dan in-huis - Wet- en regelgeving stellen steeds meer eisen m.b.t. veiligheid, privacy, transparantie en verantwoording, waardoor extra ICT voorzieningen noodzakelijk zijn).
6	Pagina	6
		Inleiding, Tabel verwacht verloop AR 2024-2028
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Wat wordt bedoeld met het woord 'oud' in de tekst achter de blauwe lijn verloop AR (oud)?
	Antwoord:	Die tekst is niet correct en zal worden gecorrigeerd in de aangepaste begroting. De weergave van het verloop van de algemene reserve is juist

7	Pagina	1
		Programmabegroting Algemeen
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Over het algemeen wordt in de programmabegroting 2025 in grote gemeenschappen gesproken. VVD Heusden mist het SMART maken van de “wat gaan we doen” paragrafen. Als voorbeeld op pag. 13: Wat gaan we hiervoor doen: <i>Alle gemeenten verwachten vanaf januari 2024 een piek in de aanvragen van reisdocumenten als paspoorten en rijbewijzen. In 2024 hebben we maatregelen genomen om de wachttijden voor Burgerzaken ondanks deze piek zo kort mogelijk te houden. Eind 2024 evalueren we of dit voldoende werkt. Na de evaluatie kijken we hoe we hier in 2025 mee omgaan.</i>
	Antwoord:	We zijn het met u eens dat op een aantal onderdelen de doelen wellicht smarter kunnen worden geformuleerd. Dit vormt voor ons ook een aandachtspunt voor de toekomstige begrotingen.
8	Pagina	11
		Programma Bestuur en beheer, Samen Thuis in Heusden, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Onderaan schrijft u dat u open staat voor invoering van nieuwe Buurt Bestuurt-comités in overige wijken. Neemt u ook zelf actief het initiatief om nieuwe Buurt Bestuurt -comités te werven? Wat doet de Gemeente hiervoor?
	Antwoord:	Het uitgangspunt is dat inwoners zelf opstaan om een Buurt Bestuurt comité te starten. In wijken waar geen Buurt Bestuurt actief is en wel initiatieven vanuit de samenleving komen, zetten we actief in op de promotie van Buurt Bestuurt. Wij doen dit door middel van gesprekken in de wijk, delen van ervaringen van andere Buurt Bestuurt-comités en het delen en verbinden via collega's uit het voorliggend veld. Onze klantcoördinatoren wijk- en buurtgericht werken hebben hierin een actieve rol.
9	Pagina	12
		Programma Bestuur en beheer, Samen Thuis in Heusden, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden Transparant
	Vraag:	Hoeveel inwoners nemen deel aan het inwonerspanel?
	Antwoord:	Op dit moment nemen er 1.095 inwoners deel aan het inwonerspanel.
10	Pagina	12
		Programma Bestuur en beheer, Samen Thuis in Heusden, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Pag.12 “we blijven werken aan open en snelle communicatie..” is een herhaling van pagina 11. “we willen inwonersparticipatie begrijpelijker maken ... daarom gaan we met deze wijkbezoeken door.
	Antwoord:	Dit is geen herhaling. “We blijven werken aan open en snelle communicatie” gaat over alle communicatie van de gemeente. “We willen inwonersparticipatie begrijpelijker maken” gaat over participatie, niet over communicatie.
11	Pagina	13

		Programma Bestuur en beheer, Dienstverlening, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	1e puntje (omgevingswet / DSO) Gesteld wordt 'de dienstverlening zal hier onder lijden'. Wat wordt hiermee bedoeld? Kun u dit toelichten met een aantal voorbeelden
	Antwoord:	Een nieuwe wet vraagt natuurlijk om gewenning in onze processen. Daarnaast werken we de komende jaren aan het omgevingsplan. Een forse klus terwijl we daarnaast de winkel zo goed mogelijk open houden. Daarbij komt dat het landelijke digitale loket naar onze mening nog niet goed toegankelijk is voor onze inwoners. Hier hebben we als gemeente weinig invloed op. Zo worden van diverse partners zoals bijvoorbeeld een waterschap en de provincie centraal de regels ontsloten in dit landelijke loket. De vragenbomen die hierdoor ontstaan zijn nog niet begrijpelijk met vaak de conclusie dat een inwoner toch contact op moet nemen met de gemeente (in plaats van wordt doorgeleid naar een mogelijkheid om een aanvraag in te dienen). Een ander voorbeeld is dat er onder de omgevingswet informatieplichten in het leven zijn geroepen die we voorheen niet kenden. Deze dienen allemaal via het digitale loket te worden ingediend gaandeweg een procedure. Dit is voor inwoners vaak niet duidelijk.
12	Pagina	13
		Programma Bestuur en beheer, Dienstverlening, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Er is gestart met een onderzoek naar het implementeren van beeldbellen als een vorm van dienstverlening. Wat wordt hier precies mee bedoeld, en voor wat voor soort zaken zou deze vorm van dienstverlening naar inziens kunnen helpen?
	Antwoord:	Beeldbellen, of wel de Digitale Balie zou een aanvulling kunnen worden van de fysieke balie. Hierbij kunt u denken aan functionaliteiten zoals identificeren van de inwoner, documenten delen, chatten, betalingen.
13	Pagina	13
		Programma Bestuur en beheer, Dienstverlening, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	2e puntje (omgevingswet / DSO) Vermeld wordt 'in 2023 onderzoek beeldbellen' en 'kijken naar uitbreiding digitale producten'. Wordt er in 2025 ook daadwerkelijk doorontwikkeling gerealiseerd of blijft het bij onderzoek en kijken? Zo ja wat wordt er verwacht?
	Antwoord:	Wat betreft de digitale producten, dit is een voortdurend proces. Hiervoor houden we regionale en landelijke ontwikkelingen in de gaten. Daar waar mogelijk gaan we een en ander implementeren in Heusden. Daarbij wordt voor 2025 gedacht aan het invoeren van de webchat en worden ontwikkelingen rondom beeldbellen blijvend gevolgd.
14	Pagina	13
		Programma Bestuur en beheer, Dienstverlening, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Ik mis hier de inzet en werking van de 'buiten-beter-app'. In hoeverre ondersteunt deze app en reactie van inwoners de gemeentelijke processen? Blijft deze ook voor het komend jaar in gebruik?
	Antwoord:	De BuitenBeter app blijft in gebruik en wordt vanaf februari 2025 aangevuld door de BinnenBeter-applicatie. Hiermee kunnen meldingen van inwoners beter worden afgehandeld. BinnenBeter is een applicatie die de gemeente ondersteunt bij het efficiënt en effectief afhandelen van meldingen in de openbare ruimte. Met BinnenBeter is dat proces volledig geautomatiseerd en komt elke melding direct bij het juiste cluster terecht.

15	Pagina	14
		Programma Bestuur en beheer, Gemeentelijk vastgoed, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Aangegeven wordt dat er meer kaders worden opgesteld inzake het beleid van cultuurgronden. Aan wat voor soort kaders kan hier gedacht worden, en wordt de afwezigheid van deze kaders als belemmerend gezien voor het in stand houden van de grond met cultuur als bestemming? Wat zijn voorbeelden van vastgoed waarvan de gemeente deze niet wil verduurzamen?
	Antwoord:	Cultuurgronden zijn gronden bestemd voor de landbouw en worden regulier of geliberaliseerd verpacht. In de uitvoeringsregeling geliberaliseerde pacht zijn de huidige wet en regelgeving vertaald en geborgd. Het is echter noodzakelijk dit te blijven monitoren. Voor voorbeelden van vastgoed waarvan de gemeente de keuze maakt om vooralsnog niet te verduurzamen verwijzen we naar het raadsbesluit van het (D)MJOP in de raad van 14 november 2023.
16	Pagina	14
		Programma Bestuur en beheer, Gemeentelijk vastgoed, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	5e bullet: Onder Wat gaan we doen (in 2025): VVD Heusden zoekt specificering: Wat heeft de Gemeente in 2024 gedaan en wat gaat de gemeente in 2025 hiervoor doen? We hebben het bedrag om snel in te kunnen spelen op de vastgoedmarkt voor het doen van strategische aankopen aangepast aan het huidige prijsniveau.
	Antwoord:	Een specificering is op voorhand niet te geven, want dit is afhankelijk van kansen die voorbij komen. Er zijn in 2024 geen aankopen gedaan ten laste van dit krediet. De aankopen die gedaan zijn, zijn via aparte raadsvoorstellen gegaan.
17	Pagina	14
		Programma Bestuur en beheer, Gemeentelijk vastgoed, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	6e bullit: Welk vastgoed/onroerende zaken wordt precies geregistreerd in het Vastgoed Informatie Systeem? Welke informatie wordt in het systeem geregistreerd Vanaf wanneer hebben raadsleden toegang en onder welke voorwaarden?
	Antwoord:	Het VIS (vastgoed informatiesysteem) is vanaf 2023 operationeel en hierin staat al het gemeentelijk vastgoed van de gemeente Heusden vermeld, verdeeld onder een algemeen, contractueel en financieel tabblad. Voor de volledige inhoud verwijzen wij u naar de handleiding VIS welke bij de griffie is op te vragen. Het VIS is voor de raad beschikbaar gesteld om op de griffie in te zien. Hiervoor is gekozen omdat er gevoelige informatie in te raadplegen is en de griffie overzicht kan houden op het raadplegen van die informatie.
18	Pagina	14
		Programma Bestuur en beheer, Gemeentelijk vastgoed, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	VVD Heusden

	Vraag:	6 ^e bullit: 2x "haar"
	Antwoord:	Deze tekstuele fout zal worden gecorrigeerd in de aangepaste begroting.
19	Pagina	15
		Programma Bestuur en beheer, Indicatoren
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	HE: Bij het aantal bezwaarschriften zien wij in 2023 een enorme stijging van 2022 83 naar 173 in 2023. Kunt u op hoofdlijnen dit nader onderbouwen wat hiervan de oorzaken zijn?
	Antwoord:	Het aantal ingediende bezwaarschriften is afhankelijk van vele factoren en kan daarom van jaar tot jaar sterk verschillen. Maatschappelijke ontwikkelingen en de aard van de genomen besluiten kunnen van invloed zijn. Bij een besluit dat veel belanghebbenden raakt en/ of grote impact heeft op de omgeving, is de kans groter dat daartegen meerdere bezwaarschriften worden ingediend. In 2023 zijn tegen drie besluiten tezamen 57 bezwaren ingediend (29: aanwijzen locatie textielcontainer, 17: horecaexploitatievergunning, 11: standplaatsvergunning). Meer informatie treft u aan in het Jaarverslag Commissie bezwaarschriften 2023, dat u met een RIB op 23 augustus 2024 is toegestuurd,
20	Pagina	15
		Programma Bestuur en beheer, Indicatoren
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Kan er een verdeling worden gemaakt in het aantal bezwaarschriften naar categorie? Daarnaast ook de vraag hoeveel van deze gegrond zijn verklaard en hoeveel hiervan beroep hebben aangetekend.
	Antwoord:	In het Jaarverslag Commissie bezwaarschriften 2023 worden de volgende categorieën onderscheiden: omgevingsvergunningen, handhaving, Wmo, milieu, verkeer, APV/evenementen en overige. Op pagina 6 en 7 van genoemd verslag treft u de gegrondverklaringen aan per categorie, op pagina 8 treft u informatie aan over de beroepen.
21	Pagina	18
		Programma Bestuur en beheer, Burgerinitiatieven
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Een constatering helaas dat er in de kern van Vlijmen geen Buurt Bestuurt actief is. Is er geen mogelijk te vinden om dit ook vanuit de gemeente actief te promoten om het belang van een Buurt Bestuurt voor een kern als Vlijmen te communiceren?
	Antwoord:	Wij ondersteunen onze inwoners zo optimaal als mogelijk bij de verwezenlijking van hun ideeën. Dit doen we wel op een manier dat het initiatief, het eigenaarschap en de verantwoordelijkheid bij de inwoners blijven. In de kern Vlijmen zijn gesprekken gevoerd met inwoners die zich actief inzetten voor hun wijk en is Buurt Bestuurt gepromoot. Tot op heden heeft dit niet geleid tot de oprichting van een Buurt Bestuurt.
22	Pagina	18
		Programma Bestuur en beheer, Burgerinitiatieven rondom maatschappelijke vraagstukken:
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Welke van deze initiatieven zijn werkelijk actief en welke zijn overgegaan naar een meer passieve staat?

	Antwoord:	Alle initiatieven zijn actief. Wij ondersteunen de initiatieven daar waar nodig.
23	Pagina	18
		Programma Bestuur en beheer, Burgerinitiatieven rondom maatschappelijke vraagstukken:
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	De gemeente Heusden heeft meerdere succesvolle burgerinitiatieven gezien rondom maatschappelijke vraagstukken, zoals buurtpreventie en lokale energiecoöperaties. Echter, enkele van deze initiatieven bestaan inmiddels niet meer. Hoe is de gemeente van plan om deze burgerinitiatieven te blijven ondersteunen en stimuleren? Welke concrete maatregelen worden (of zijn) er genomen om te voorkomen dat deze waardevolle initiatieven verdwijnen?
	Antwoord:	Op diverse manieren maken onze klantcoördinatoren zich sterk om burgerinitiatieven te ondersteunen en te stimuleren. Voorbeelden hiervan zijn; de mogelijkheid een Buurt Bestuurt comité te starten volgens de spelregels en berekeningsmethodiek wijkgerichte budgetten, het actief betrekken van inwoners bij hun woon- en leefomgeving via gerichte participatietrajecten en door inwoners te wijzen op de mogelijkheden van het indienen van initiatieven via de initiatieventafel of intaketafel.
24	Pagina	18
		Programma Bestuur en beheer, Verplichte indicatoren, tabel Formatie en overhead
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Is het toeval dat de kengetallen mbt formatie en bezetting exact (tot 2 cijfers achter de komma) over alle jaren gelijk zijn aan elkaar of is dit een fout in de tabel.
	Antwoord:	Als uitgangspositie wordt het doel gesteld dat openstaande vacatures worden ingevuld gedurende het jaar. Vandaar de cijfers bezetting en formatie gelijk worden gehouden in de kengetallen. In de jaarrekening is de bezetting en formatie opgenomen conform de realisatie en zijn de kengetallen niet meer gelijk.
25	Pagina	21
		Openbare orde en veiligheid, ontwikkelingen, Politie en boa:
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Welke taken hebben de boa's de afgelopen jaren overgenomen van de politie en welke taken komen daar naar verwachting nog bij de komende jaren?
	Antwoord:	Per 1 januari 2024 hebben de boa's extra bevoegdheden gekregen om te handhaven op de volgende overtredingen: • Het voeren van geen of onjuiste fietsverlichting. • Het negeren van rood licht door fietsers en voetgangers. • Het handheld telefoongebruik door fietsers. Per 1 augustus 2024 hebben de boa's ook extra bevoegdheden gekregen om te handhaven op overtredingen in de taxibranche, zowel op het land als op het water. Het gaat om de volgende overtredingen: • Het vervoeren van meer personen dan toegestaan. • Het niet goedgekeurd zijn als taxi in het kentekenregister. • Het ontbreken van een geldige chauffeurskaart. • Het ontbreken van duidelijke leesbare tarieven.

		Of - en op welke manier - de boa's uitvoering gaan geven aan de nieuwe bevoegdheden wordt nog uitgezocht. Politie en gemeente werken aan een handhavingsarrangement waarin de samenwerkingsafspraken worden vastgelegd. Een dergelijk handhavingsarrangement en de juiste bijscholing zijn een wettelijk vereiste voor de boa's om uitvoering te kunnen geven aan de nieuwe bevoegdheden. Er zijn vóór 2024 geen noemenswaardige bevoegdheden bijgekomen. Echter worden er door capaciteitsproblemen bij de politie minder taken opgepakt die vervolgens voor een deel bij de gemeente, met name de boa's, komen te liggen.
26	Pagina	22
		Openbare orde en veiligheid, integrale veiligheid, Wat gaan we er voor doen
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Onderaan wordt aangegeven de handhaving op straat dat de Boa's zichtbaar zijn. Helaas constateren wij dat dit door onze inwoners niet wordt ervaren. Er wordt aangegeven doorontwikkeling wijkgericht werken uitbreiden contacten in de wijk. Wat gaan onze inwoners hiervan merken die aangeven de handhaving op straat te missen? Aangegeven wordt dat er middels een samenwerking met andere partijen onderzoeken worden uitgevoerd en samengebracht. Over wat voor onderzoeken gaat dat specifiek gericht kijkend naar de gemeente Heusden?
	Antwoord:	In de gemeente Heusden werken de boa's wijkgericht. Het werken op wijkniveau heeft als doel dat ondernemers en inwoners weten wie hun wijkboa is en laagdrempelig het contact kunnen leggen. Door wisselingen in de formatie kan het zijn dat de zichtbaarheid per kern wat verschillend ervaren wordt. De formatie is weer op orde waardoor de boa's zichtbaar in de wijk zullen zijn. We krijgen overigens ook positieve reacties over de zichtbaarheid van de boa's.
27	Pagina	22
		Openbare orde en veiligheid, integrale veiligheid, Wat gaan we er voor doen
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Er staat niets over het onderwerp digitale veiligheid onder het kopje: wat gaan we daarvoor doen. Graag ontvangt VVD Heusden een toelichting.
	Antwoord:	Het onderwerp digitale veiligheid is geborgd onder de volgende bullet: 'Het vergroten van de bewustwording en digitale weerbaarheid van inwoners, ondernemers en instellingen.' In het Uitvoeringsprogramma Veiligheid 2025-2026 waar we momenteel aan werken is digitale veiligheid een apart thema. De focus ligt op preventie en het creëren van bewustwording onder onze inwoners. Denk hierbij aan het organiseren van voorlichtingsavonden voor kwetsbare groepen en het inzetten van de gemeentelijke communicatiekanalen om de inwoners zo weerbaar mogelijk te maken en handelingsperspectief te bieden.
28	Pagina	22
		Openbare orde en veiligheid, ontwikkelingen, Toenemende taken
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Gelet op de genoemde toenemende taken; kan het huidige BOA-team het werk aan oin 2025? Of uitbreiding noodzakelijk of zal er minder worden gehandhaafd?
	Antwoord:	Met de huidige boa capaciteit kunnen de basistaken (dit is inclusief de toenemende taken) worden uitgevoerd. Dit laat onverlet dat er keuzes gemaakt moeten worden op basis van prioritering uit het omgevingsbeleidsplan.

29	Pagina	22
		Openbare orde en veiligheid, integrale veiligheid, Wat gaan we er voor doen
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	'we streven naar een weerbare samenleving .. en gedigitaliseerde criminaliteit zijn' Wat gaan we daarvoor doen?
	Antwoord:	In het Uitvoeringsprogramma Veiligheid 2025-2026 waar we momenteel aan werken is digitale veiligheid een apart thema. De focus ligt op preventie en het creëren van bewustwording onder onze inwoners en ondernemers. Denk hierbij aan het organiseren van voorlichtingsavonden voor kwetsbare groepen en het inzetten van de gemeentelijke communicatiekanalen om de inwoners zo weerbaar mogelijk te maken en handelingsperspectief te bieden tegen o.a. vormen van cybercrime.
30	Pagina	23
		Openbare orde en veiligheid, integrale veiligheid, Wat gaan we er voor doen
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	'Het vergroten van de bewustwording en digitale weerbaarheid van inwoners, ondernemers en instellingen'. Wat zegt dit nu concreet?
	Antwoord:	Zie het antwoord op de voorgaande vraag nummer 29
31	Pagina	23
		Openbare orde en veiligheid, integrale veiligheid, Wat gaan we er voor doen
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Wat wordt bedoeld met bullet 2: Het vergroten van de bewustwording en digitale weerbaarheid van inwoners, ondernemers en instellingen. Wat gaat de gemeente daarvoor doen in 2025
	Antwoord:	Zie het antwoord op de voorgaande vraag nummer 29
32	Pagina	23
		Openbare orde en veiligheid, integrale veiligheid, Wat gaan we er voor doen
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Wanneer start van de bouw en wanneer wordt verwacht dat de nieuwe brandweerkazerne gerealiseerd wordt?
	Antwoord:	In het tweede deel van 2025 zal naar verwachting gestart worden met de bouw van de kazerne. De ontwerpfase is hiervoor opgestart. Waarschijnlijk zal de kazerne in het tweede deel van 2026 worden opgeleverd.
33	Pagina	23
		Openbare orde en veiligheid, integrale veiligheid, Wat gaan we er voor doen
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	De begroting stelt dat er meer focus zal liggen op het aanpakken van illegaal gebruik van de openbare ruimte, waaronder verkeerd parkeren. Hoe wordt deze focus vertaald naar concrete acties? Worden er in dit kader ook extra controles uitgevoerd op voertuigen langer dan 6 meter, zoals bussen, om overlast en parkeerproblemen te verminderen?
	Antwoord:	Kleine ergernissen worden projectmatig aangepakt. Dit omvat ook het oneigenlijk gebruik van de openbare ruimte. In de projectmatige aanpak is ook plaats voor het toezicht op parkeren van lange voertuigen (langer dan 6 meter).
34	Pagina	23

		Openbare orde en veiligheid, integrale veiligheid, Wat gaan we er voor doen
	Fractie:	Heusden één; Heusden Transparant
	Vraag:	HE: 'Wij willen meer aandacht voor toezicht en handhaving ... verkeerd parkeren ... en scholen'. Wat gaat er concreet gebeuren? Want er wordt maar een bedrag van 5.000 euro voor uitgetrokken. HT: 4 ^e bullit: Hoe? Of wordt de handhavingscapaciteit uitgebreid?
	Antwoord:	Kleine ergernissen worden projectmatig aangepakt. Dit omvat ook het oneigenlijk gebruik van de openbare ruimte. In de projectmatige aanpak is ook plaats gemaakt voor het onjuist parkeren. Hiermee wordt geborgd dat deze ergernissen ook voldoende aandacht krijgen.
35	Pagina	23
		Openbare orde en veiligheid, Integrale veiligheid (Kadernota), Wat gaan we daarvoor doen
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Wordt er onder het illegaal gebruik van openbare grond ook het oneigenlijk grondgebruik bedoeld door inwoners voor prive-gebruik (zoals het gebruik als voor-/achtertuin)? Zo ja, hoe wilt de gemeente hierop toezichthouden?
	Antwoord:	Nee, dit wordt hier niet mee bedoeld. Denk hierbij aan het langdurig parkeren van een caravan of het plaatsen van een bouwcontainer aan de openbare weg.
37	Pagina	23
		Openbare orde en veiligheid, crisisbeheersing / veiligheidsregio BN, Wat gaan we daarvoor doen
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	'We investeren in onze jeugdbrandweer Waarom ook niet investeren in werving voor volwassen brandweerlieden?
	Antwoord:	Uiteraard investeren we in het werven van volwassen brandweerlieden. Door ook nog te investeren in de jeugdbrandweer hopen we op de lange termijn nog meer aanwas te creëren voor de volwassen vrijwillige brandweer.
38	Pagina	25
		Openbare orde en veiligheid, Eigen indicatoren, grafiek sluitingen drugspanden
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Er is een dalende trend in het sluiten van drugspanden te zien. Komt dit door dat Heusden onaantrekkelijker word voor drugscriminelen, of door een afname van controle en capaciteit?
	Antwoord:	Hiervoor is geen eenduidige verklaring te geven. We volgen meldingen en signalen altijd op en sluiten de panden volgens ons Damoclesbeleid.
39	Pagina	28
		Verkeer en vervoer, Ontwikkelingen, Algemeen
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Bij Algemeen staat dat de gemeente een grote opgave heeft i.v.m. bodemdaling . Waar en wat? Graag enige toelichting.
	Antwoord:	In het groter geheel van alle opgaven voor gemeenten wordt bodemdaling genoemd. Dit is niet acuut aan de orde maar een zorg op langere termijn omdat bodemdaling het risico verhoogt op meer en langdurige overstromingen.

		Onze bodem is continu in beweging. Wanneer we in Nederland naar de langere termijn kijken zien we dat in grote delen van Nederland de bodem gaat dalen door o.a. droogte, ontwatering en peilindexatie. De maatregelen die we treffen op het gebied van klimaatadaptatie en grondwaterpeil zijn helpend hierin.
40	Pagina	28
		Verkeer en vervoer, Ontwikkelingen, Algemeen
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Onder ontwikkelingen: wat is de relatie van de paragraaf “algemeen” met Verkeer en Vervoer? Hoort deze paragraaf niet bij het voorwoord?
	Antwoord:	Daar valt wat voor te zeggen. We hebben ervoor gekozen om het voorwoord zeer algemeen te houden, zonder verdiepende inhoudelijke schets van de verwachte ontwikkelingen. Zodoende is deze tekst, die inderdaad een context schetst die breder is dan het programma Verkeer en Vervoer, op deze plek terecht gekomen. Overigens is de titel van het programma Verkeer en vervoer enigszins verwarrend. Het programma betreft veel meer dan alleen het aspect mobiliteit. In de toelichting direct onder de kop Verkeer en vervoer staan ook aspecten als onderhoud van wegen, ondergrondse infra en verlichting.
41	Pagina	29
		Verkeer en vervoer, Kwaliteit Openbare Ruimte, Wat willen we bereiken?
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	VVD Heusden mist het onderwerp toegankelijkheid bij “wat willen we bereiken” Kan de gemeente aangeven hoe integrale toegankelijkheid wordt geborgd en wat is het ambitieniveau voor 2025?
	Antwoord:	De tweede bullet onder het kopje Wat willen we bereiken? staat dat we een kwaliteitsniveau van de openbare ruimte willen bereiken die toegankelijk is voor iedereen, ook voor mensen met een verminderde mobiliteit.
42	Pagina	30
		Verkeer en vervoer, Ondergrondse infra, Wat willen we bereiken?
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Ondergrondse Infra: Wat willen we bereiken: wat wordt met deze paragraaf bedoeld? Graag conform pag. 13: klare taal gebruiken
	Antwoord:	Het lijkt erop dat hier woorden zijn weggefallen. Dit zal in de begroting worden aangepast. We staan voor bovengrondse opgaven maar ook onder de grond gebeurt het nodige. We worden momenteel al geconfronteerd met netcongestie dus inzicht, grip op en goede inrichting van de ondergrondse infra is een must. Wat we willen bereiken, en waarbij we ook afhankelijk zijn van partners, is grip op de inrichting van de ondergrondse openbare ruimte waarbij alle belangen goed worden afgewogen en afgestemd. Dit wordt vertaald naar het vinden van ruimte voor deze belangen en het zo optimaal mogelijk inrichten van de ondergrondse ruimte waarbij (toenemende) ruimtevrage voor nutsvoorzieningen wordt afgestemd met onder andere onze projecten, riolering en openbaar groen.
43	Pagina	30
		Verkeer en vervoer, Openbare verlichting, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Waar kunnen inwoners terecht met klachten over de openbare straatverlichting?
	Antwoord:	Inwoners kunnen hun klacht over openbare verlichting doorgeven via de buitenbeterapp, telefonisch of via Melden - Gemeente Heusden (doeenmelding.nl)

		We bekijken momenteel of de doeemmelding.nl geïntegreerd kan worden in de buitenbeterapp.
44	Pagina	31
		Verkeer en vervoer, Wegen en civieltechnische kunstwerken, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	'Eind 2024 wordt een geactualiseerd uitvoeringsprogramma 2025 opgesteld' Waarom niet eerst vaststellen wat er moet gebeuren en daarvoor budget aanvragen i.p.v. andersom?
	Antwoord:	Bij vaststelling van het Wegenbeleidsplan 2022-2026 is krediet aangevraagd voor de onderhoudswerkzaamheden welke opgenomen zijn in de basisplanning 0-5 jaar. Deze basisplanning is tot stand gekomen uit inspectiegegevens. In het Wegenbeleidsplan staat dat we werken met een dynamische planning. We willen meebewegen met externe invloeden, zoals glasvezel, netwerkverzwaring. Om deze reden actualiseren we het uitvoeringsprogramma (planning). Bij de actualisatie kijken we terug, geven we inzicht in de lopende en doorgeschoven projecten en/of projecten die integraal worden opgepakt. In feite zijn de projecten al in een eerder stadium (basisplanning) gevormd.
45	Pagina	31
		Verkeer en vervoer, Wegen en civieltechnische kunstwerken, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	4e punt; vervangen bruggen in Irenestraat Oudheusden? Wat wordt hier bedoeld? Of is de straat foutief? Gaat het hier over de houten brug Vermeerstraat-van Deelenstraat?
	Antwoord:	Het gaat hier inderdaad om de houten brug Vermeerstraat – van Deelenstraat. De tekst wordt in de begroting gecorrigeerd.
46	Pagina	31
		Verkeer en vervoer, Veerkeersveiligheid
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	Wellicht niet geheel passend in een begrotingsdiscussie, maar er wordt gesproken over verkeersveiligheid met de ambitie "Brabant gaat voor NUL verkeersslachtoffers". Dit staat haaks op het GOL-project. Door GOL neemt de verkeers(on)veiligheid onevenredig toe, zowel bij de nieuwe op- en afritten als op de noord-zuidverbinding door het toegenomen aantal kilometers binnen de bebouwde kom van Vlijmen. Kan het college toelichten hoe meer vrachtverkeer en kilometers binnen de kom van Vlijmen bijdragen aan deze ambitie?
	Antwoord:	Wij hebben de verwachting dat de verkeersveiligheid na de uitvoering van de GOL maatregelen toeneemt. Dit staat haaks op de stelling in bovenstaande vraag. Als voorbeeld door het afsluiten van de rijksweegaansluitingen 40 en 44 worden de Eindstraat in Drunen en de Grote Kerk verkeersluw en daardoor verkeersveiliger. Door het aanbieden van goede alternatieve ontsluitingen zoals de Vijfhoevenlaan wordt ook daar de verkeersveiligheid gewaarborgd.
47	Pagina	31
		Verkeer en vervoer, Veerkeersveiligheid
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Kunt u meer concreet aangeven wanneer de snelheid van Heusdenseweg – Groenstraat wordt verlaagd?

	Antwoord:	Dit project is in voorbereiding. Er hebben al gesprekken met bewoners en belanghebbenden plaatsgevonden. In dit stadium worden concrete inrichtingsvoorstellen gemaakt die worden voorgelegd aan alle belanghebbenden. We verwachten in het voorjaar 2025 te kunnen starten met de uitvoering.
48	Pagina	32
		Verkeer en vervoer, Duurzame mobiliteit, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Laadpalen: Is de plankkaart met laadlocaties enkel gericht op de gemeente Heusden, of een algemeen plan van de Nationale Agenda Infrastructuur? Hoeveel laadpalen zijn er (nog) nodig tot 2030 volgens de prognose? Op welke manier kunnen de inwoners meedenken aan het plaatsen van laadlocaties (en op welke termijn)?
	Antwoord:	Het is een algemeen plan vanuit de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) met daarin de aantallen die per gemeente nodig zijn om de criteria te halen voor 2030. Binnen 5 jaar zouden er 500 laadpalen binnen onze gemeente geplaatst moeten worden. Voordat we de noodzakelijke verkeersbesluiten nemen willen we vooraf een communicatietraject hierover starten. Op welke wijze wordt in dit stadium onderzocht.
49	Pagina	32
		Verkeer en vervoer, Duurzame mobiliteit, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Met de provincie en buurgemeenten bereidt u een snelfietsroute tussen Den Bosch en Waalwijk voor. Zijn we voor daadwerkelijke uitvoering van dit fietspad afhankelijk van het doorgaan van het project GOL? En is voor uitvoering al een bedrag gereserveerd?
	Antwoord:	Ja, de snelfietsroute is een van de maatregelen die binnen het Provinciaal Inpassingsplan GOL is opgenomen. De kosten voor de uitvoering hiervan zijn dan ook onderdeel van en opgenomen binnen het project GOL.
50	Pagina	32
		Verkeer en vervoer, Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL), Wat willen we bereiken?
	Fractie:	Heusden Transparant
	Vraag:	Welke EVZ 's worden hier bedoeld en welk effect hebben die op de genoemde kernen?
	Antwoord:	De ecologische verbindingzones zijn geprojecteerd in de buitengebieden tussen Waalwijk en Drunen en tussen Vlijmen en 's-Hertogenbosch. Deze geven ruimte aan dieren en planten om zicht tussen natuurgebieden te verplaatsen.
51	Pagina	37
		Economie en recreatie, Ontwikkelingen, Agrarische sector
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	U schrijft dat u de transformatie in de agrarische sector op een goede manier wilt ondersteunen. Waar denkt u dan aan? Wat is er tot nu gedaan op dat gebied?
	Antwoord:	Dit staat uitgewerkt op pagina 40 onder Land en Tuinbouw. Door actief accountmanagement te voeren is er een herkenbaar aanspreekpunt voor agrarische ondernemers en andere betrokken partijen in het buitengebied zoals de ZLTO en de Duinboeren. Daardoor zijn er de afgelopen tijd nauwe contacten gelegd

		met agrariërs en samenwerkingspartners. Om de transformatie in de agrarische sector te steunen wordt er door middel van bedrijfsbezoeken meegedacht in het verbreden, omschakelen, verduurzamen en stoppen van de bedrijfsvoering waarbij het vormgeven van nieuwe verdienmodellen aan de ondernemer zelf is. Ook in de omgevingsvisie wordt ruimte gegeven aan het uitbreiden van nevenactiviteiten of het wijzigen van hoofdactiviteiten in het buitengebied.
52	Pagina	37
		Economie en recreatie, Ontwikkelingen, Arbeidsmarkt
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	We zien een toename van arbeidsmigranten. Op welke wijze geeft u invulling aan de inburgering van arbeidsmigranten?
	Antwoord:	Momenteel zijn we bezig met het opzetten van een centraal informatiepunt waarbij arbeidsmigranten terecht kunnen met vragen over werk, inkomen, zorg, welzijn en inburgering. Met dit centrale punt wordt het gemakkelijker voor arbeidsmigranten om actief deel te nemen aan de samenleving.
53	Pagina	38
		Economie en recreatie, Economische zaken algemeen en arbeidsmarkt
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Wat willen we bereiken: 'met een aantrekkelijk ondernemers- en verblijfsklimaat weten we bedrijven te binden' Wat gaan we daarvoor doen: 'actief accountmanagement d.m.v. relatiebeheer, bedrijfscontacten en het aantrekken van nieuwe bedrijven ...' Wat is nu de inhoud van deze zinnen? Wat willen wij als gemeente dan aantrekken? Wat kunnen we aantrekken gegeven beschikbare ruimte en energie?
	Antwoord:	In de door de raad onlangs vastgestelde economische visie gaan we hier nader op in. We richten ons op het bieden van mogelijkheden voor de groei van het MKB en het creëren van mogelijkheden op nieuwe en bestaande bedrijventerreinen..
54	Pagina	38
		Economie en recreatie, Detailhandel, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Er wordt gesteld dat het winkelhart van Drunen Duindorp wordt versterkt door het compacter, gezelliger, groener en verkeersveiliger te maken. Welke maatregelen worden hiervoor genomen?
	Antwoord:	Deze acties komen uit het actieplan bij de economische visie die dit jaar is vastgesteld. We gaan dit doen door een kernwinkelgebied aan te wijzen met de ondernemers, openbare ruimte groener te maken en op de langere termijn de verkeersstructuur rondom het Raadhuisplein aan te pakken.
55	Pagina	38
		Economie en recreatie, Detailhandel, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Er wordt gesteld dat vervolg wordt gegeven aan de centrumactieplannen voor Vlijmen, Vliedberg, Drunen en Heusden. Wat wordt er bedoeld met vervolg en wat is hiervan de indicator?
	Antwoord:	Voor de centra zijn actieplannen opgesteld met concrete actiepunten. Die worden verdeeld over de jaren uitgevoerd door en samen met ondernemers. Per centrum zijn

		dat andere punten die in het actieplan bij de economische visie zijn opgenomen (pagina 24 van de actieagenda centra 2024-2026).
56	Pagina	38
		Economie en recreatie, Detailhandel, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden Transparant
	Vraag:	Wie behartigd de belangen van de inwoners?
	Antwoord:	Bij aanpassingen in de centra zullen de inwoners altijd worden betrokken middels inspraak. Door middel van Buurt Bestuurt kan ook actief worden gecommuniceerd.
57	Pagina	39
		Economie en recreatie, Horeca, wat willen we bereiken?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	‘Horeca draagt bij aan de leefbaarheid van onze kernen. Ze vormt een spil ...’ ‘We betrekken de horeca uit de centra nadrukkelijk bij de centrumactieplannen’. In de kernen Haarsteeg, Hedikhuizen, Herpt, Oudheusden, Heesbeen, Doeveren, Elshout, Nieuwkuijk en Vliedberg is geen of nauwelijks horeca meer aanwezig. In Vlijmen wel restaurants maar nog slechts 1 café, in Giersbergen 1 herberg, In Drunen en Heusden Vesting is nog wel sprake van horeca. Wat is nu de inhoud van deze zinnen uit de begroting?
	Antwoord:	Onder horeca (hotel, restaurant en café) worden alle eet- en drinkgelegenheden en bedrijven die logies verstrekken verstaan. In onze gemeente zijn de horecavoorzieningen voornamelijk rondom de grotere kernen aanwezig, nabij toeristische trekpleisters met aantrekkende werking van bezoekers en als beleving of nevenactiviteit in het buitengebied. Je ziet landelijk een teruggang van het traditionele cafés en feestzalen. Dit is zorgelijk voor onze dorpen omdat deze als ontmoetingspunt en als thuis van verenigingen bijdragen aan de leefbaarheid. Ondernemers binnen deze branche proberen we dan ook zo goed mogelijk te faciliteren en ze ruimte te geven daar waar mogelijk is. Daarnaast zijn er binnen de horeca ook branches die juist groeien. Daarbij kijken we telkens of het passend is binnen de omgeving. Als horeca binnen een centrum is gevestigd nemen we deze mee binnen de centrumactieplannen.
58	Pagina	39
		Economie en recreatie, Vrije tijd, wat willen we bereiken?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	De ambitie is om meer bezoekers naar de regio te trekken en de verblijfsduur van toeristen te verlengen. Wat is hiervan de indicator? Hoeveel toeristen hebben we de afgelopen jaren getrokken, wat is de ambitie voor de komende jaren en wat gaan we hiervoor doen?
	Antwoord:	De eigen indicator voor nachtelijk verblijf is de toeristenbelasting. Hier is een stijgende lijn zichtbaar in aantal toeristenaccommodaties en de opbrengsten toeristenbelasting. Voor dag bezoekers is geen indicator. Regionaal Bureau voor Toerisme De Langstraat trekt bezoekers naar de regio. De ambitie is om het beeld van een toeristische gemeente te blijven uitstralen onder andere door toevoeging van kleinschalige en kwalitatief hoogwaardige accommodaties en de samenwerking met RBT De Langstraat en internationaal met Visit Brabant.
59	Pagina	39
		Economie en recreatie, Vrije tijd, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	VVD Heusden

	Vraag:	Hoe verhoudt zich het stimuleren van de recreatieve bedrijven bij de stichting ondernemend Heusden tot het werk wat RHvB, KHN al verricht?
	Antwoord:	Binnen KHN zijn voornamelijk de eet- en drinkgelegenheden vertegenwoordigd. Bijvoorbeeld de sector met verblijfsaccommodaties is nog niet verenigd. Ons doel is om de sector collectief te bereiken en effectief te betrekken bij beleid, regionale samenwerkingen en de aanpak van relevante vraagstukken. Daarnaast willen we samenwerking stimuleren zowel binnen de vrijetijdssector als met de andere sectoren binnen Ondernemend Heusden.
60	Pagina	39/40
		Economie en recreatie, Land- en tuinbouw
	Fractie:	Heusden één, Heusden Transparant
	Vraag:	HE: Wat willen we bereiken? ‘... We zetten ons in voor een vitaal buitengebied met ruimte om te ondernemen. Voor een toekomstbestendige landbouwsector gaan we meer maatwerk bieden aan agrarische ondernemers ...’. Wat gaan we daarvoor doen? ‘Invulling geven aan het omschakelen naar nieuwe verdienmodellen’. En iets verder ‘We onderzoeken hoe we op de beste manier meer kennis en inzicht rondom onze agrarische ondernemers in de verschillende sectoren kunnen krijgen’. Ook hier: wat is nu de inhoud van deze zinnen? Nergens een woord over het faciliteren van de noodzakelijke transitie. Niet in stalvloeren, in stikstofscheiders, mestscheiders, stalvergroting, etc. Of wordt dit bedoeld met de cryptische omschrijving ‘nieuwe verdienmodellen’ zonder ook maar iets te duiden? HT: Wat wordt bedoeld met de tweede volzin? “Is niet de eerste begroting waar een zin met deze strekking is opgenomen.” Op welke nieuwe verdienmodellen wordt hier gedoeld?
	Antwoord:	Er wordt hier gedoeld op nieuwe economische dragers voor agrarische bedrijven die vanwege verschillende omstandigheden bijvoorbeeld willen omschakelen of verbreden. Het vormgeven van nieuwe verdienmodellen is aan de agrariër zelf, maar we ondersteunen de agrarische sector bij hun zoektocht samen met relevante partijen en andere overheden naar nieuwe verdienmodellen. Mogelijkheden kunnen bijvoorbeeld zijn; een agrarische hoofdactiviteit met ondergeschikte detailhandel, vrijetijd als hoofdactiviteit met agrarische activiteiten als nevenactiviteit of een volledige omschakeling. We zetten in op bedrijfsbezoeken om kennis te maken met de agrarische ondernemers en inzicht te krijgen in hun wensen en zorgen en mee te denken in kansen. Meer hierover is te vinden in de economische visie op pagina 40.
61	Pagina	40
		Economie en recreatie, Groen, Wat willen we bereiken?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	‘Een duurzame en groene openbare ruimte die de leefruimte verbetert, ...’ Wat gaan we daarvoor doen? ‘Het groen aanpassen zodat het beter bestand is tegen klimaatverandering en meer biodiversiteit biedt’. Wordt hier het niet maaien van de plantsoenen en gazons in de bebouwde kommen bedoeld? Of het niet maaien / onderhouden van de bermen in het buitengebied? <i>"Het gemiddelde aanzicht van een straatarm dorp in Kroatië is beter dan het aanzicht in de kernen en buitengebied van de gemeente Heusden. Het valt op dat de gemeente in haar presentatie naar buiten deze aanzichten ook zorgvuldig vermijdt." Fons van Aart</i>

	Antwoord:	Het minder maaien van bermen binnen de bebouwde kom kán een maatregel zijn om de biodiversiteit te vergroten. Dit doen we alleen op locaties die daar geschikt voor zijn. Buiten de bebouwde kom gaan we niet minder maaien. We werken aan biodiversiteit door keuzes te maken die dit stimuleren. Denk daarbij aan keuzes in boomtypebeplantingsoort het aanbrengen van nestgelegenheid en verminderen van verharding.
62	Pagina	40
		Economie en recreatie, Groen, Wat gaan we hiervoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Er wordt in 2025 gestart met het opstellen van een soorten managementplan (SMP). Op welke wijze worden hierin ook andere stakeholders betrokken zoals ondernemers en Woonveste?
	Antwoord:	Woonveste stelt samen met ons het SMP op. Isolatie en renovatiebedrijven betrekken we nu al door hen gericht cursussen aan te bieden op het gebied van wetgeving en natuur vriendelijk isoleren. Zie ook: Isolatiebedrijf - Natuurvriendelijk isoleren . Dit netwerk blijven we benutten als het SMP gestalte krijgt.
63	Pagina	40
		Economie en recreatie, Groen, Wat gaan we hiervoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Aanpakken van problemen met invasieve plantensoorten. Wat is op hoofdlijnen de aanpak?
	Antwoord:	We hebben een inventarisatie gedaan van invasieve soorten. We hebben geconstateerd, dat we op het land de soorten (zoals bijvoorbeeld de Japanse Duizenknoop) behoorlijk beheersen. Dit willen we continueren en waar mogelijk verder verbeteren door nadrukkelijk te monitoren en beheersmaatregelen uit te bouwen en nieuwe te beproeven. We hebben ook geconstateerd dat in het oppervlaktewater steeds meer invasieve soorten voorkomen (o.a. Grote waternavel) waar we, samen met het waterschap, een opgave hebben. Hiervoor zijn we een plan van aanpak aan het opstellen.
64	Pagina	40
		Economie en recreatie, Groen, Wat gaan we hiervoor doen?
	Fractie:	Heusden Transparant
	Vraag:	In het Baggerplan 2012 waren kwaliteit en kwantiteit al opgenomen. Wordt hier een nieuw geactualiseerd baggerplan bedoelt of actualisatie van het genoemde baggerplan?
	Antwoord:	Er zal een nieuw baggerplan moeten worden opgesteld omdat de uitgangspunten van het baggerplan 2012 niet meer actueel zijn. Daarvoor zal eerst een onderzoek gedaan worden naar de kwaliteit en hoeveelheid van de bagger in de Heusdense watergangen. In de raad van 24 september is daarvoor een krediet beschikbaar gesteld. Op basis van die gegevens zal een nieuw baggerplan met bijbehorende strategie en kosten worden opgesteld. Dit zal voorgelegd worden aan uw raad naar verwachting in 2025.
65	Pagina	40
		Economie en recreatie, Groen, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Aangegeven wordt dat er wordt gefocust op 60-70 locaties waarop het groen wordt aangepast tegen klimaatverandering. Wat voor soort locaties zijn dit?

	Antwoord:	Groenrenovatie vindt op verschillende locaties plaats in de gemeente en verschillen erg van schaal en type. Zo kan bijvoorbeeld een hele bomenlaan worden aangepast omdat alle bomen essentaksterfte hebben. Het kan ook gaan om het vervangen van beplanting in een woonstraat, omdat de heesters in de laatste levensfase zitten.
66	Pagina	40
		Economie en recreatie, Groen, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Onderzoek om de vestingwallen te stabiliseren is gereed. De voorbereiding van de uitvoering wordt opgestart. Ook het uitwerken van de maatregelen voor het vervangen van de beschoeiing wordt opgepakt. Kunt u van beide zaken een globale schatting geven van de kosten die hiermee gemoeid zijn? Wordt dit nog voorgelegd aan de raad?
	Antwoord:	Voor de stabilisatie van de vestingwallen is een bedrag geraamd van € 1.700.000. Als deze investeringskosten geactiveerd worden kunnen de kapitaalslasten gedekt worden uit de kosten voor het vervangen van beschoeiingen bij de vestingwallen. Dat kan omdat het vervangen van beschoeiingen geen doelmatige maatregel is. Dit is ook eerder aangegeven in de voorjaarsnota van voorgaande jaren. Omdat het 1 op 1 vervangen van beschoeiing niet doelmatig is zullen deze op termijn vervangen moeten worden door damwanden. Dit is niet acuut en kan uitgesteld worden tot de aanwezige beschoeiing daadwerkelijk bezwijkt. Ook kan de vervanging door damwanden gefaseerd worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld over een periode van 10 jaar. De geschatte kosten voor de totale vervanging van beschoeiing door damwanden bedragen bijna € 10 miljoen. De definitieve uitvoeringsstrategie in de tijd en de bijbehorende financiering zal nog voorgelegd worden aan de raad.
67	Pagina	42
		Economie en recreatie, Toeristenbelasting per accommodatiesoort
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Kan de gemeente een verklaring geven waar de afname in toeristenbelasting tussen 2023 en 2022 vandaan komt?
	Antwoord:	De gegevens voor 2023 zoals die in de tabel zijn weergegeven, waren op het moment van samenstellen nog niet volledig aangezien er op een later moment nog aanslagen toeristenbelasting 2023 zijn opgelegd. Overigens zijn de volledige opbrengsten toeristenbelasting 2023 hoger dan in 2022.
68	Pagina	44
		Economie en recreatie, Groen, Waar gaat het geld naartoe?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Er is voor 2025 € 3.234.000,- gereserveerd voor het onderhoud van openbaar groen en het onderhoud van Heusden vesting. Hoeveel van dit bedrag is bestemd voor groen en hoeveel voor de vesting?
	Antwoord:	De meeste budgetten betreffen groenonderhoud in de gehele gemeente, dus ook in de vesting. Daarnaast zijn er een paar budgetten die specifiek voor de vesting zijn zoals het onderhoud van de stadswallen (€ 135.000) en beheerkosten van objecten in de vesting (€ 63.000), zoals verzekeringen, het schoonhouden van het openbaar toilet en de huurkosten van de jachthaven.
69	Pagina	47/48
		Onderwijs, Onderwijsachterstanden/Aanpak laaggeletterdheid
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Bij hoeveel kinderen in de gemeente is er sprake van een onderwijsachterstand? Hoe verhoudt zich dit tot de landelijke cijfers?

		Wat wordt er bedoeld met basisvaardigheden? Wat wordt er gedaan om kinderen met een taalachterstand of risico hierop vroegtijdig te signaleren? Welke aanbevelingen uit het onderzoek naar meertalige communicatie worden uitgevoerd? Wat wordt er bedoeld met “gemeentelijke inzet en regie op het verbeteren van de basisvaardigheden van mensen die door de gemeente worden bereikt via de domeinen onderwijs, werk, gezin en gezondheid.”? Hoe ziet regie voeren hierop er uit?
	Antwoord:	Onderwijsachterstanden In de gemeente Heusden hebben we 139 kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar die een onderwijsachterstand hebben (peildatum 1 oktober 2024). Dit zijn zogenoemde doelgroepkinderen. Het landelijk indiceringspercentage voor doelgroepkinderen (t.o.v. alle peuters) ligt op 22%. Een vergelijking tussen lokale en landelijke cijfers is lastig te maken, aangezien elke gemeente zijn eigen doelgroepdefinitie kan hanteren. De indicering in Heusden ligt bij de consultatiebureaus van de GGD in onze gemeente. We hebben daarnaast periodiek overleg met de GGD, de aanbieders van voorschoolse educatie op de peuteropvang, het basisonderwijs (waar vroegschoolse educatie wordt aangeboden), de bibliotheek en het voorliggend veld. In dit periodiek overleg bespreken we ook de wijze van indiceren en toeleiden van doelgroepkinderen naar het aanbod in onze gemeente. Aanpak laaggeletterdheid Sinds 2020 hebben gemeenten de regie bij de aanpak van laaggeletterdheid. Hoewel deze naam suggereert dat het enkel om de verbetering van taalvaardigheid gaat, is het doel van de aanpak breder. De doelstelling van het regioplan luidt dat alle mensen tussen de 16 en 65 jaar in de arbeidsmarktregio Midden-Brabant (focus NT1) beschikken over basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden), zodat zij zelfredzaam zijn. Als onderdeel van de regierol is de gemeente (mede)opdrachtgever aan de aanbieders van het aanbod op basisvaardigheden. De uitdaging is ervoor te zorgen dat het aanbod bij de mensen terecht komt, die er het meest bij gebaat zijn. Dit doen we door, waar mogelijk, gebruik te maken van contacten die er al zijn tussen de gemeente (of uitvoerders van andere gemeentelijke taken) en de doelgroep. Enkele voorbeelden hiervan zijn het taalaanbod voor volwassenen van kinderen met een taal- of ontwikkelachterstand op drie basisscholen in onze gemeente, een training Herkennen en doorverwijzen van laaggeletterdheid aan collega's van de gemeente Heusden en de 'Aanpak Midden-Brabant maakt het duidelijk'. Onderzoek meertalige communicatie Uit het onderzoek naar meertalige communicatie is een aantal korte, middellange en lange termijn aanbevelingen naar voren gekomen. Deze aanbevelingen richten zich op de verschillende teams binnen de gemeente Heusden die zich bezighouden met meertalig communiceren en begrijpelijk communiceren. Op het gebied van begrijpelijk communiceren zijn diverse acties uitgevoerd, zoals de samenwerking met het Taalhuis, een cursus B1-schrijven voor medewerkers van de gemeente Heusden en daardoor begrijpelijk taalgebruik in gemeentelijke communicatie Op het gebied van meertalig communiceren zijn minder stappen gezet. Dit komt vooral omdat de huidige website geen mogelijkheid heeft om een vertaalknop te plaatsen. Hierdoor is het nog niet mogelijk om de informatie op de website in meerdere talen aan te bieden. Ook konden we hierdoor nog geen verwijzingen opnemen naar verschillende taalvarianten in flyers. De vertaling van de flyers zou namelijk via dezelfde vertaalknop werken, zodat niet elke tekst handmatig vertaald hoeft te worden. Op dit moment wordt er gewerkt aan het inrichten van de nieuwe website, waarin deze optie mogelijk wordt. Waarschijnlijk is deze website eind 2024 gereed.

		Er is op kleinere schaal wel ingezet op meertalig communiceren. In de ontwikkeling van de Kasteellaan in Oudheusden is een pilot geweest met meertalig communiceren. In de participatietrajecten werd naar de meningen gevraagd op het schetsontwerp van de nieuwe Kasteellaan. Op de ansichtkaart stonden ook links om digitaal je mening te geven in het Engels, Pools en Turks. Er is alleen in het Nederlands gereageerd.
70	Pagina	49
		Onderwijs, Bestrijden schoolverzuim en aanpak vroegtijdige schooluitval
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Hoeveel vroegtijdig schoolverlaters zijn er in de gemeente en hoe verhoudt zich dit tot de landelijke cijfers? Graag uitgedrukt in cijfers en niet in percentage.
	Antwoord:	In de gemeente Heusden waren er in het schooljaar 2023-2024 330 vroegtijdig schoolverlaters. De landelijke cijfers van schooljaar 2023-2024 zijn nog niet bekend. In verhouding heeft gemeente Heusden (2,12%) in schooljaar 2022-2023 ongeveer evenveel nieuwe vroegtijdig schoolverlaters als de regio Noordoost-Brabant (2,14%). Het landelijke percentage ligt op 2,38%.
71	Pagina	49
		Onderwijs, Brede samenwerking onderwijs
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	In schooljaar 2024/2025 voeren we de interventies uit. Na één jaar volgt een evaluatie om bij te sturen. Welke interventies zijn er afgelopen jaar uitgevoerd?
	Antwoord:	In juni 2023 is de Heusdense Educatieve Agenda (HEA) vastgesteld door de gemeenteraad. In het schooljaar 2023-2024 is het uitvoeringsprogramma opgesteld. De doelen zijn SMART geformuleerd en de gemeenteraad is hierover geïnformeerd in juli 2024 via een raadsinformatiebrief . Begin van dit schooljaar is gestart met de uitvoering van de HEA. Dan zullen ook interventies worden uitgevoerd.
72	Pagina	50
		Onderwijs, Indicatoren
	Fractie:	Heusden één, VVD Heusden
	Vraag:	HE: Wij zien de afgelopen jaren een aardige stijging in het aantal leerlingen dat gebruik maakt van het leerlingenvervoer 2020 187 nu 2023 272. Is aan te geven door welke factoren deze toename is ontstaan? VVD: Kan de gemeente een verklaring geven waar de toename tussen 2022 en 2023 vandaan komt van de leerlingen die voortijdig/ zonder startkwalificatie onderwijs verlaat
	Antwoord:	Deze toename is met name te verklaren door het tijdelijk vervoeren van leerlingen naar een andere school door de verbouwing van de Leilinde in Oudheusden. Hierdoor hebben we in 2023 een aanzienlijk hoger aantal leerlingen in het vervoer gehad. Het afgelopen schooljaar 2023-2024 maakten 222 leerlingen gebruik van het leerlingenvervoer. In de raadsinformatiebrief van 8 oktober jl. zijn de volledige cijfers voor het afgelopen schooljaar gedeeld. Bij aanvang van het schooljaar 2024-2025 gaat het overigens om 201 leerlingen die gebruik maken van de diverse vormen van het leerlingenvervoer.
73	Pagina	54
		Sport en cultuur
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Sport en Cultuur Op welke manier wordt er aandacht gegeven/informatie verspreid over de websites domeinheusden.nl en heusdenvoorelkaar.nl ?

	Antwoord:	De website domeinheusden.nl bestaat niet. Waarschijnlijk bedoelt u de website www.doemeeinheusden.nl. Voor beide platformen (websites) zetten we de standaard kanalen van de gemeente Heusden en Bijeen Heusden in. Dat betekent dat er gecommuniceerd wordt via de informatiepagina Nu & morgen, de digitale nieuwsbrieven (Heusden en Bijeen), websites en social media kanalen. De medewerkers van Bijeen Heusden verwijzen actief naar de platformen, daarbij gebruiken zij flyers. Deze liggen ook in de gemeentehuizen, wijkwinkels en bij bibliotheken. Voor doemeeinheusden.nl hebben we extra aandacht gegenereerd via een advertentie in een huis-aan-huis krant (eerste editie van Wonen, Werken & Recreëren in het land van Heusden & Altena). Door de Sjors Sportief en Creatief boekjes uit te delen onder basisschoolkinderen. Voor doemeeinheusden.nl hebben we extra aandacht gegenereerd via een persgesprek met het Brabants Dagblad. Daarnaast staat er een banner in de ontvangsthal van het gemeentehuis in Vlijmen.
74	Pagina	55
		Sport en cultuur, Cultuur, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Een van de doelen van het beleid voor het komende jaar is om overleg te organiseren tussen culturele evenementen. Wanneer is dit geslaagd? Om hoeveel evenementen gaat het dan en wat is hiervan de output?
	Antwoord:	We streven naar 1-2 bijeenkomsten met het culturele veld, eventueel aangevuld met andere sectoren, met wisselende thema's op inhoud (op basis van behoefte). We gebruiken dit ook om ontmoetingen en uitwisseling te faciliteren met als doel meer samenwerking en nieuwe initiatieven
75	Pagina	55
		Sport en cultuur, Cultuur, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	De ambitie is om in elke kern en voor elke inwoner een cultureel aanbod beschikbaar te hebben wat bereikbaar en betaalbaar is. Wat is voor het college de definitie van beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar? Wanneer is dit geslaagd, hoe wordt dit gemeten?
	Antwoord:	We kunnen niet in alle kernen een compleet aanbod bieden, maar willen binnen een aanvaardbare afstand voor inwoners een zo divers mogelijk aanbod bieden. Met subsidies proberen we bij te dragen aan een zo laag mogelijke prijs voor deelname. Voor inwoners die gebruik maken van de Heusdenpas gaan we kijken of we opties voor cultuur verder kunnen uitbreiden. Via onder andere de prestatieafspraken met het Pieck meten we het aantal deelnemers.
76	Pagina	56
		Sport en cultuur, Bibliotheken, wat willen we bereiken?
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Bibliotheken: wat willen we bereiken: "het blijft nodig om energie te stoppen in de samenwerking met bestaande partners en nieuwe samenwerkingen aan te gaan" Wat wil de gemeente in 2025 bereiken?
	Antwoord:	We blijven in gesprek met de bibliotheek, Het Pieck en de DVV om de samenwerking verder te intensiveren en efficiënter samen te werken en waar mogelijk verder uit te breiden met bijvoorbeeld het sociaal domein.

77	Pagina	57
		Sport en cultuur, Oudheidkunde, erfgoed en musea, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	De kerkenvisie zal in 2025 zijn afgerond, zo is vermeld. Welke kwartaal?
	Antwoord:	De verwachting is dat de kerkenvisie in het eerste kwartaal van 2025 is afgerond.
78	Pagina	57
		Sport en cultuur, Sport en bewegen, wat willen we bereiken?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	In de doelen word omschreven dat sport dient als middel voor sociale samenhang, integratie etc. Waarom worden deze doelen niet gesteld bij het cultuurbeleid?
	Antwoord:	Cultuur draagt uit zichzelf al bij aan verbinding. Daarom wordt in het cultuurbeleid de focus gelegd op meer dan dat, bijvoorbeeld bijdrage aan de doelstellingen van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het akkoord omvat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Daarbinnen kan cultuur vooral bijdragen aan de gemeentelijke pijlers: gezonde geest en gezond ouder worden.
79	Pagina	58
		Sport en cultuur, Sport en bewegen
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Welke projecten staan er vanuit de uitvoeringsagenda beweeg en ontmoetruimtes voor 2025 op de planning en met welke bedragen?
	Antwoord:	In 2025 maken we een inhaalslag. In verband met de integrale aanpak (combinatie spelen, sport, ontmoeten, water, groen en alle generaties) en de unieke vorm opdracht (ontwerp, participatie en uitvoering door dezelfde hoofdaannemer) heeft het aanbestedingstraject veel langer geduurd dan vooraf voorzien. Als de aanbesteding succesvol wordt afgerond zijn er per 1 januari 2025 twee hoofdaannemers die direct kunnen starten met het ontwerp. Om tijd te besparen hebben we zelf al het eerste deel van het participatietraject doorlopen. Tot we de twee hoofdaannemers hebben is het juridisch niet mogelijk om te starten met grote projecten. Direct na de gunning starten we met het ontwerp van 10 locaties op de Vliedberg (€498.000) en 7 locaties in de Vijfhoeven (€107.000). Realisatie zal ook in 2025 plaatsvinden. Ontwerp voor Venne-Oost (€228.000) en een deel van Oudheusden (€70.000) start ook in 2025, realisatie hiervan zal plaatsvinden in 2025/2026.
80	Pagina	58
		Sport en cultuur, Sport en bewegen, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Omvormen van fysieke speelplekken tot locaties om te bewegen en ontmoeten. Welke locatie zijn tot nu toe al aangepakt?
	Antwoord:	Op het moment dat u dit antwoord leest is de eerste officiële beweeg- en ontmoetlocatie in Hedikhuizen gerealiseerd. In de lijn van bewegen en ontmoeten is er een aanvulling geweest in het Geerpark met een plek voor de allerkleinsten. Daarnaast is het project van de pumptrack in volle uitvoering.
81	Pagina	58
		Sport en cultuur, Sport en bewegen, wat gaan we daarvoor doen?

	Fractie:	Heusden één, VVD Heusden
	Vraag:	HE: Men blijft bekijken hoe op lange termijn een buitenzwembad te behouden. Bekijken hebben wij al meer vernomen, wat is op dit moment de status? Worden hieromtrent al gesprekken gevoerd? VVD: VVD Heusden mist voortgang en benoemen van buitenzwembad het Run in Drunen. Wat zijn de plannen van de gemeente hieromtrent?
	Antwoord:	Momenteel worden de toekomstmogelijkheden voor een buitenzwembad in beeld gebracht. Verwachting is dat de gemeenteraad hierover in het eerste kwartaal van 2025 kan worden bijgepraat, om vervolgens een voorstel ter besluitvorming voor te leggen
82	Pagina	59
		Sport en cultuur, Sportvoorzieningen, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	Sportpark de Hoge Heide 1. Kan het college uitleggen hoe de afweging is gemaakt tussen het financieel ondersteunen van het commerciële bedrijf "Dorpscafé de Steeg", waarbij geen "financiële belemmeringen" worden gezien, en de krappe gemeentebegroting voor de komende jaren? 2. In dit verband heb ik tijdens de informatievergadering samenleving van 10 oktober vragen gesteld over de energiekosten van kleedkamers. Dit ter informatie gezien de noodzaak.
	Antwoord:	De bijdrage voor dorpscafé De Steeg betreft een eenmalige bijdrage in 2024. De financiële gevolgen voor de gemeente zijn incidenteel en hebben geen effect op het meerjarig saldo.
83	Pagina	59
		Sport en cultuur, Sportvoorzieningen, wat willen we bereiken?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	'In stand houden van voldoende sportvoorzieningen op het gewenste kwaliteitsniveau'. De vervanging van de tegelvloer van het binnenzwembad Die Heygrave is niets nieuws. Dat was al nodig bij de grootscheepse verbouwing van het zwembad. Maar is toen – vanwege budgettaire redenen ? – niet meegenomen. Hoe lang gaat het zwembad hiervoor nu dicht? Wat geeft nu de garantie dat alle aanpassingen (enkele tonnetjes) die nu worden gedaan het probleem rondom het tegelwerk gaan oplossen?
	Antwoord:	Het vervangen van de tegelvloeren op de perrons zal ongeveer 7 weken in beslag gaan nemen. We hebben de werkzaamheden in de zomersluiting (7 juli t/m 17 augustus van 2025 ingepland waardoor het zwembad maar één week eerder dicht hoeft. De vervanging van de tegelvloer bleek eerder al niet te combineren met de verduurzamingswerkzaamheden. De vloer moest immers ook gebruikt worden voor de verduurzamingswerkzaamheden. Dit zou effectief een 6 weken langere sluiting van het zwembad destijds betekend hebben. Met het aanbrengen van de nieuwe tegelvloer wordt een vloersysteem met een membraam toegepast. Hiermee kunnen kleine bewegingen in de vloeren opgevangen, zodat bewegingen minder effect hebben op de tegelvloeren. De verwachting is, dat hiermee het probleem met het loskomend tegelwerk opgelost zal zijn. Op dit systeem geeft de uitvoerende aannemer een garantie van 10 jaar. Tevens zal de stroefheid van de nieuwe tegelvloer voldoen aan de gestelde eisen. Met het aanbrengen van de nieuwe tegelvloer zal ook het afwateringssysteem van de perrons verbeterd worden en zullen de bestaande betonnen banken vervangen worden door hangende banken. Het schoonmaken van de vloeren wordt hiermee makkelijker gemaakt voor het personeel van het zwembad en komt de hygiëne ten goede.

84	Pagina	61
		Sport en cultuur, verplichte indicatoren
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Het percentage van niet-wekelijkse sporters is voor dit jaar nog niet toegevoegd. Wat is hier de oorzaak van en hoe wordt dit gemeten?
	Antwoord:	Dit is een verplicht kengetal waarbij de gegevens van www.waarstaatjegemeente.nl worden afgehaald. Daar is het meest recente cijfer 2022 beschikbaar. De achterliggende bron is o.a. een gezondheidsmonitor van de GGD. Op de website van de monitor is terug te lezen dat in het najaar van 2024 weer een nieuwe meting plaatsvindt. Deze is daarom nu nog niet beschikbaar.
85	Pagina	62
		Sport en cultuur, Waar gaat het geld naartoe?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Er is € 391.000,- gereserveerd om de doelen uit deze begroting voor kunst en cultuur te behalen. Zijn deze middelen kostendekkend of dreigt op basis van de ambities een tekort in vergelijking tot het beschikbare bedrag? Zijn met dit bedrag de doelen te realiseren?
	Antwoord:	Begin 2025 komt er een raadsvoorstel voor het uitvoeringsplan Kracht voor cultuur. Hierin wordt ook een voorstel gedaan voor het benodigde budget.
86	Pagina	65/66
		Sociaal domein, Ontwikkelingen, Werkcentrum per arbeidsregio
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Wat is de toegevoegde waarde van aansluiten bij werkcentrum Midden brabant, wetende dat Baanbrekers ook vraag en aanbod binnen de arbeidsmarkt bij elkaar brengt? Wat is de impact op Baanbrekers en wat zijn de raakvlakken in de uitvoering?
	Antwoord:	Op dit moment zijn er in het land acht regio's met een Werkcentrum, waarin overheidsinstanties, UWV, gemeenten, het bedrijfsleven, vakbonden en onderwijsorganisaties samenwerken. Op andere plekken in Nederland zijn er vaak nog verschillende loketten, zoals regionale mobiliteitsteams, WerkgeversServicePunten en Leerwerkloketten. Daardoor sluit de dienstverlening minder goed op elkaar aan en weten mensen niet altijd waar ze terecht kunnen. Het kabinet wil dat uiterlijk 1 januari 2026 er in alle 35 arbeidsmarktregio's een Werkcentrum komt, zodat mensen en bedrijven door heel Nederland weten waar ze in de buurt kunnen aankloppen voor werk, de juiste scholing of geschikt personeel. Hier kan dan iedereen zonder afspraak terecht en ondersteuning krijgen, ongeacht de hulpvraag of uitkering die iemand heeft. Het betreft een netwerksamenwerking. De partijen blijven verantwoordelijkheid voor hun eigen dienstverlening en behouden daarnaast ook hun eigen loketten. Het Werkcentrum Midden Brabant biedt straks werkzoekenden, werkenden en werkgevers één centrale, laagdrempelige, persoonlijke en herkenbare ingang. Via één telefoonnummer, één digitaal kanaal en één of meer fysieke locaties. Achter het loket werkt dan het brede netwerk van partijen voor arbeidsmarktdienstverlening in onze regio samen. De vorming van het Werkcentrum Midden-Brabant heeft geen nadelige gevolgen voor Baanbrekers. Baanbrekers is een van de relevante netwerkpartners van het Werkcentrum. De dagelijkse werkzaamheden, de kwaliteit van dienstverlening, de

		nieuwbouw en het gebruik daarvan worden niet nadelig beïnvloed. Zie hiervoor ook de raadsinformatiebrief van 11 juni 2024.
87	Pagina	66/67
		Sociaal domein, Werk en inkomen, Wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Hoe ziet de dienstverlening van Baanbrekers er uit voor mensen die langer als 15 maanden afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering? Hoeveel inwoners van de gemeente Heusden zijn aan het werk met behulp van Loonkostensubsidie? Wordt dit instrument voldoende ingezet? Welke instrumenten kent Bijeen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt?
	Antwoord:	Baanbrekers biedt alle uitkeringsgerechtigden een uitkering en bijbehorende dienstverlening gericht op de (rechtmatige) verstrekking daarvan. Baanbrekers biedt een re-integratietraject gericht op werk aan hen voor wie de arbeids- en re-integratieverplichting van toepassing is (art. 9 Participatiewet). Voor diegene die (tijdelijk) zijn ontheven van de arbeidsplichtverplichting, biedt de gemeente dienstverlening gericht op participatie. Stand per aug. 2024: 87 personen uit Heusden zijn aan het werk met behulp van loonkostensubsidie. Uit benchmarkgegevens blijkt dat Baanbrekers relatief vaak loonkostensubsidie inzet. De instrumenten van Bijeen/WWT zijn gericht op participatie. Met de personen in kwestie wordt bezien welke trajecten het meest passend zijn. Dit varieert van training en scholing tot diverse vormen van vrijwilligerswerk.
88	Pagina	69
		Sociaal domein, Armoedebeleid
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Wordt bij Baanbrekers aan inwoners gevraagd of zij hulp nodig hebben met hun financiën/of er sprake is van schulden? Zo ja, worden deze inwoners doorverwezen naar Bijeen voor ondersteuning?
	Antwoord:	Bij de aanvraag voor een uitkering en gedurende de re-integratiedienstverlening wordt gevraagd naar het welbevinden op de levensgebieden, waaronder financiën en schulden. Indien er aanleiding toe is, wordt contact gelegd met Bijeen.
89	Pagina	70
		Sociaal domein, Gezondheid,
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	De gemeente wil doelen en ideeën ondersteunen die kinderen aanmoedigen om nu en later actief en gezond te leven. Op welke manier worden deze doelen ondersteund en aan wat voor doelen moeten we dan denken?
	Antwoord:	Dit gebeurt door initiatieven van onze partners (bijv. GGD of Bijeen) financieel te ondersteunen. Bestaande en nieuwe initiatieven delen we actief met andere partners of inwoners. Ook is dit thema onderdeel van de Heusdense Educatieve Agenda. Daarbij denkt een werkgroep met medewerkers met verschillende achtergronden ook na over dit thema. De gemeente is hier ook bij betrokken.
90	Pagina	72
		Sociaal domein, Grafiek Aantal uitkeringen participatiewet
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	We zien een grote stijging bij uitkeringen participatiewet.

		Wat is de verwachting naar de toekomst toe?
	Antwoord:	De stijging is een landelijke trend. Het Rijk volgt voor de begroting van het bijstandsvolume de raming van het CPB in de Macro Economische Verkenning (MEV): "In 2025 verwachten we een stijging van het bijstandsvolume naar 349.000 uitkeringen. De werkloze beroepsbevolking neemt in 2025 naar verwachting verder toe, wat een opwaarts effect heeft op het verwachte aantal bijstandsuitkeringen."
91	Pagina	80
		Duurzaamheid, Ontwikkelingen
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Hoe wordt de transportschaarste op het elektriciteitsnet in Heusden aangepakt? Wat houdt de buurt-voor-buurtaanpak in, en welke gevolgen heeft dit voor specifieke wijken, denk bijvoorbeeld voor Heusden Vesting? Hoe denkt de gemeente hiermee om te gaan, vooral in het licht van de wens om bewoners te stimuleren om duurzame energie, zoals zonnepanelen, te gebruiken? Zijn er ook plannen voor alternatieve oplossingen zoals de opslag van energie met batterijen om deze uitdagingen aan te pakken?
	Antwoord:	Transportschaarste wordt grofweg op twee manieren aangepakt: de buurtaanpak met Enexis en slimme oplossingen op lokaal niveau. De buurtaanpak is een aanpak om de komende tien jaar buurt voor buurt het elektriciteitsnet uit te breiden en te verzwaren. Naar verwachting moet daarvoor 1/3 straten open. De aanpak heeft niet alleen impact op de energietransitie maar ook op de openbare en ondergrondse ruimte. De gemeente is intern en met Enexis in gesprek om als coregisseur het tempo en de volgorde van de buurtaanpak te bepalen en verschillende gemeentelijke opgaven waar mogelijk te koppelen. In de vesting loopt nu een systeemstudie naar een mix van passende duurzame warmte-oplossingen voor de vesting. De resultaten van het onderzoek zullen input zijn voor de keuzes in de buurtaanpak. Een andere route is de inzet van systemen om netbalans te verbeteren en daarmee transportschaarste te verminderen. Hierbij valt te denken aan batterijen en energiehubbs (al dan niet op bedrijventerreinen). Naar verwachting zal volgend jaar een onderzoek worden gestart naar de meest passende locatie en oplossingsrichting voor een pilot voor een buurtbatterij.
92	Pagina	81
		Duurzaamheid, milieu en afval, duurzame energie, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	We willen initiatieven faciliteren en ondersteunen die leiden tot energiebesparing en vermindering van CO2-uitstoot. Mooie ambitie maar wat is hiervoor de KPI en wanneer is het doel bereikt?
	Antwoord:	Voordat we kunnen komen tot het stellen van KPI's en doelen zullen we moeten weten hoe de huidige situatie eruit ziet op het gebied van onder andere CO ₂ uitstoot. Eén van de belangrijkste activiteiten voor komend jaar is dan ook het uitwerken van monitoringssysteem voor de interne organisatie en de gemeente als geheel. Om nauwkeuriger de voortgang op doelen te bepalen, gaan we monitoren. Het uitgangspunt is een nulmeting, eindmeting en evaluatie per project of beleid te doen om te kunnen evalueren op effectiviteit en waar nodig bij te sturen.
93	Pagina	82
		Duurzaamheid, milieu en afval, duurzame energie, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden

	Vraag:	Er loopt een subsidieronde waarmee we inwoners ondersteunen om isolatiemaatregelen te nemen. We begrepen dat er hiervan slechts € 35.000,- is gebruikt. Hoeveel is er nog beschikbaar en wat wordt er gedaan om deze mogelijkheid beter bij inwoners onder de aandacht te brengen en deze subsidie toegankelijk te maken voor alle inwoners?
	Antwoord:	Voor de subsidieregeling is € 805.000 beschikbaar gesteld uit het verkregen budget vanuit het Nationaal Isolatie Programma. Per 13 september 2024 is € 75.239 aan subsidie verstrekt. Er is dus nog € 730.000 beschikbaar voor subsidietoekenningen in 2024 tot en met 2026. De werking van de subsidieregeling is geëvalueerd, de toekenningsvoorwaarden in de subsidieregeling zijn per 1 oktober 2024 verruimd, zodat een bredere doelgroep van de regeling gebruik kan maken. Wij hebben in 2024, naast de gebruikelijke communicatie rond de regeling, in de kern Oudheusden een wijkgerichte aanpak uitgezet om de regeling bekend te maken. Alle bewoners binnen de doelgroep in Oudheusden hebben een gratis warmtescan ontvangen en daar zijn vervolgacties op ingezet. Met de lessen uit Oudheusden wordt de aanpak in volgende wijken ingezet. Bij de aanpak in de wijken worden bijvoorbeeld professionele energiecoaches ingezet. Verder is het belangrijk dat er sinds kort voor de bewoners meer duidelijkheid wordt geboden in de mogelijkheden om de schil van de woning te isoleren. De mogelijkheden, via de aanpak Natuurvriendelijk isoleren, zijn toegelicht met de gewijzigde subsidieregeling van 1 oktober 2024.
94	Pagina	82
		Duurzaamheid, milieu en afval, duurzame energie, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Wat is de verwachte doorlooptijd van het onderzoek business case voor warmte opties in de vesting? Is er tot op heden vanuit de gemeente Heusden al gebruik gemaakt van de beschikbaar gestelde subsidies door het Rijk inzake het dekken van de meerkosten van emissieloze werktuigen?
	Antwoord:	Het systeemonderzoek naar duurzame warmteoplossingen in de vesting wordt in november dit jaar afgerond. In de vervolgstappen zullen we onder andere samen met de bewoners van de vesting kijken naar welke vervolgstappen we moeten nemen. Op 1 juli j.l. hebben we het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) ondertekend. Daardoor kunnen we vanaf 1 januari 2025, bij werken waarvoor wij opdracht verlenen, aanspraak maken op subsidies voor de meerkosten van emissieloze werktuigen.
95	Pagina	83
		Duurzaamheid, milieu en afval, duurzame energie, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Verzwarend Elektriciteitsnet: Wanneer kunnen we het plan wat samen wordt opgesteld met Enexis, inzake het verzwaren van het elektriciteitsnet, verwachten?
	Antwoord:	Dat is nog niet bekend. Naar verwachting wordt dit jaar de samenwerkingsovereenkomst getekend en is de gezamenlijke werkvorm helder. Daarna kunnen per buurt afwegingen en keuzes gemaakt worden. De verwachting is dat dit in Q1 2025 helder wordt. .
96	Pagina	84
		Duurzaamheid, Duurzaam – klimaatadaptatie en biodiversiteit, wat gaan we daarvoor doen?

	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Grondwater: In hoeverre draagt de rol van de gemeente inzake grondwater bij aan de Kaderrichtlijn Water? Op welke manier wordt er ingezet op aantasting van het grondwater door rest- en/of afvalstoffen als gevolg van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen?
	Antwoord:	De gemeente heeft zorgplicht voor grondwater die ziet op het in stand houden van de aan de grond gegeven bestemming in stedelijk gebied. Deze zorgplicht heeft bovendien betrekking op het openbare gebied en niet op particuliere percelen. Dit is beleidsmatig vertaald naar het behoud van het natuurlijk verloop van de grondwaterstand. Wij geven daar invulling aan door monitoring en dat wij in ons handelen het natuurlijk verloop ook zo min mogelijk beïnvloeden. Dat is een kwantitatieve taak die geen relatie heeft met de Kaderrichtlijn Water. Wij maken in het beheer van de openbare ruimte gebied nagenoeg geen gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Alleen voor de bestrijding van de eikenprocessierups wordt gebruik gemaakt van een biologisch middel. Daarnaast wordt op een paar locaties bij de bestrijding van Japanse duizendknoop gebruik gemaakt van het injecteren van glyfosaat. Hierbij houden wij ons aan de wettelijke gebruiksvoorschriften. Ook voor de onkruidbestrijding op verharding gebruiken wij geen bestrijdingsmiddelen. Daardoor is negatieve beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater niet aan de orde.
97	Pagina	85
		Duurzaamheid, Duurzaam – Circulaire economie, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Wij hebben al eerder vragen gesteld over het gratis afvoeren van matrassen. Behoren matrassen bij de afvalstromen waarvan de tarieven naar 0 gaan?
	Antwoord:	Ja, dat is correct.
98	Pagina	85
		Duurzaamheid, Duurzaam – Circulaire economie, wat willen we (meerjarig) bereiken?
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	'... de ambitie dat 90% van de afvalstoffen wordt hergebruikt en de hoeveelheid restafval in 2025 wordt teruggedrongen naar nog slechts 30 kg per inwoner per jaar'. Wat gaan we daarvoor doen? 'We gaan nader onderzoeken hoe we de afvalinzameling verder kunnen optimaliseren zodat de gemiddelde hoeveelheid restafval naar de beoogde 30 kg gaat en de kwaliteit van de grondstoffen verbetert'. Nu de cijfers op pagina 88 'aantal kilo's afval per inwoner': Oud-papier en karton: van 55,9 kg in 2020 naar 42,5 kg in 2023 ofwel – 24% Glas: van 26,2 kg in 2020 naar 21,6 kg in 2023 ofwel – 18% GFT: van 124,7 kg in 2020 naar 110,2 kg in 2023 ofwel – 12% PMD: van 52,6 kg in 2020 naar 32,6 kg in 2023 ofwel – 38% Restafval: van 59,8 kg in 2020 naar 69,3 kg in 2023 ofwel + 16% Het onderzoek moet niet gericht zijn op het optimaliseren van de restafvalstroom, maar op het herstel van de focus zoals bij het introduceren van 'omgekeerd inzamelen'. Vraag bij de grafiek op pag. 90: Hoe verhouden deze cijfers zich ten opzichte van de cijfers op pagina 88?
	Antwoord:	De cijfers op pagina 90 komen van de website waarstaatjegemeente.nl . In deze cijfers is tot en met 2021 het grof restafval niet meegenomen, dit is pas vanaf 2022 gedaan. In de cijfers op pagina 88, de cijfers van Heusden, is het grof restafval wel steeds meegenomen. Dat verklaart de verschillen.

99	Pagina	85
		Duurzaamheid, Duurzaam – Circulaire economie, wat willen we (meerjarig) bereiken?
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Welke acties worden ondernomen om het aantal bijplaatsingen terug te brengen, want het aantal bijplaatsingen wordt op een aantal plaatsen zichtbaar groter.
	Antwoord:	Door het verfraaien van containerlocaties (onder andere door het beschilderen van de containers) en door controles op bijplaatsingen (het achterhalen en van de veroorzaker en deze vervolgens waarschuwen of beboeten) proberen we het aantal bijplaatsingen te verminderen. Uiteraard wordt dit ondersteund door communicatie.
100	Pagina	89
		Duurzaamheid, Tabel energieverbruik gemeentelijke panden
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Tabel energieverbruik gemeentelijke panden de Heygrave staat voor 2023 op nul. Graag aanpassen.
	Antwoord:	De tabel die op nul staat gaat over het gasverbruik. Het zwembad Die Heygrave is gasloos (sinds 2023) en daarom staat het cijfer voor 2023 op nul.
101	Pagina	85
		Duurzaamheid, Duurzaam – Circulaire economie, wat gaan we daarvoor doen?
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	3e puntje: dienstverlening en efficiency verbeteren... Wat houdt dit concreet in voor de klantbehandeling en processen? Wat is de beoogde richting en welke aanpassingen worden voorzien?
	Antwoord:	Op dit moment is nog niet concreet wat dit betekent. In de tussentijdse evaluatie van het afvalbeleidsplan (gepland voor eind 2024, begin 2025) gaan we hier nader op in.
102	Pagina	93
		Bouwen en wonen, Volkshuisvesting
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Kunt u iets meer vertellen over fair share woonvormen?
	Antwoord:	Fair share en woonvormen zijn twee aparte begrippen. Met fair share wordt bedoeld op een eerlijke verdeling tussen gemeenten van bijvoorbeeld mensen die uitstromen uit een beschermd wonen instelling of uit de maatschappelijke opvang. Dit om te voorkomen dat de gemeente waar de uitstroom plaatsvindt ook verantwoordelijk is voor de huisvesting van de uitstromers. Het naar rato verdelen (afhankelijk van aantal inwoners per gemeente) van deze uitstromers over de regio noemen we fair share. Woonvormen is een breed begrip waar in principe alle vormen onder vallen van hoe mensen wonen. Dat kan bijvoorbeeld gaan over een rijtjeswoning, appartement, tiny house of wonen in een wooncoöperatie.
103	Pagina	95
		Bouwen en wonen
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	1. Het blijft ons een raadsel waarom er, al dan niet gefaseerd, niet gestart wordt met de bouw van de Grassen. Er is, los van een lopend bezwaar dat zich richt op verkeersaspecten, geen enkele belemmering om te beginnen met de bouw. Kan het college dit toelichten? (Blz. 165, 168, 170 verwijzen hiernaar).

		2. Kan het college ook verduidelijken hoe het staat met de ontwikkeling rondom de Pastoor Smoldersstraat? Dit met betrekking tot de vermelding op blz. 167, tweede alinea, over het "voorlopig stilleggen van de vergunningverlening."
	Antwoord:	1. Voordat er gebouwd kan worden in De Grassen moet de bestemming worden herzien van de thans nog voor agrarisch gebruik/gras- en zaadhandel bestemde gronden (2e en 3e fase). De 1e fase van De Grassen is inmiddels gerealiseerd. Voor de 2e fase is op 20 februari 2024 het bestemmingsplan vastgesteld door de gemeenteraad. Dat bestemmingsplan ligt momenteel bij de Raad van State voor behandeling van ingediend beroep, en voordat gebouwd wordt zal ook sprake moeten zijn van een onherroepelijk bestemmingsplan. Voor de 3e fase is een wijziging van het Omgevingsplan in voorbereiding (medio 2025). 2. De omgevingsvergunningaanvraag lijkt inmiddels compleet en de laatste stukken worden nu beoordeeld. Verwachting is dat een besluit op korte termijn genomen wordt. Bouw mag sowieso pas in 2025 starten, in verband met stikstofregels
104	Pagina	97
		Bouwen en wonen, Geerpark
	Fractie:	Heusden Transparant
	Vraag:	Van hoeveel woningen start de bouw in of na 2025?
	Antwoord:	In 2024 is voor de laatste kavel een bouwvergunning afgegeven verwacht wordt dat de bouw van die woning nog in 2024 start. Wanneer dat zo is dan is er géén start meer voorzien van de nieuwe woningen omdat alle grond in 2024 is uitgegeven.
105	Pagina	97
		Bouwen en wonen, De Grassen
	Fractie:	Heusden Transparant
	Vraag:	Is dit nog dezelfde projectontwikkelaar/ondernemer waarmee in 2008 een overeenkomst is gesloten?
	Antwoord:	Ja, dat klopt, waarbij Van Wanrooij Projectontwikkeling is overgenomen door Heijmans in Rosmalen als rechtsopvolger. In juni 2023 is de overname in een brief gemeld door Van Wanrooij, waarbij is aangegeven dat de naam 'Van Wanrooij' voorlopig nog gehanteerd zal worden
106	Pagina	107
		Overhead
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	Informatievoorziening en automatisering We zien een groot bedrag gereserveerd voor informatievoorziening en automatisering. Echter, er worden ook kosten geboekt onder Personeel. Moeten we hieruit concluderen dat de "kale hardware en software" op de begroting staan voor 1,9 miljoen euro?
	Antwoord:	De 1,9 miljoen op de begroting zijn inderdaad voor het overgrote deel voor licenties, met bijbehorende support en onderhoudscontracten, voor onze gemeentelijke hard- en software. Personeelskosten vallen hier niet onder.
107	Pagina	108
		Overhead
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Facilitaire zaken:

		Gaat het verwerken van archiefachterstanden in 2025 door? Of zijn de achterstanden volledig weggewerkt?
	Antwoord:	In 2023 en 2024 is er extra budget toegekend om werkzaamheden te laten verrichten voor de achterstanden in het archiefbeheer. Voor de achterstanden waarvoor destijds dit budget is toegekend, worden de werkzaamheden in 2024 afgerond.
108	Pagina	118
		Lokale heffingen, Parkeerbelasting
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	1. Wij, als Heusden Verbindt, hebben grote moeite met het feit dat parkeerboetes worden vermeld onder het kopje "opbrengsten" in de begroting. Dit suggereert dat er een soort doelstelling is geformuleerd. Is dat correct? En waarom staan parkeerboetes überhaupt vermeld als opbrengsten in de begroting? 2. De optelsom van "50K parkeerbelasting, 10K parkeerboetes en 18,5K parkeervergunningen" komt uit op 78,5K. Dit lijkt niet overeen te komen met de cijfers op pag. 120, waar dit onder het kopje "Parkeerbelasting" wordt samengevoegd. Kan het college dit verschil toelichten?
	Antwoord:	1. Parkeerboetes zijn inkomsten voor de gemeente en daarom moeten deze inkomsten volgens onze verslagleggingsvoorschriften als opbrengsten opgenomen worden. Er is geen doelstelling geformuleerd. 2. De bedragen op pagina 120 zijn afgerond op duizendtallen.
109	Pagina	118
		Lokale heffingen, Parkeerbelasting
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	De parkeerbelasting bedraagt 1,- per uur. In vergelijking met andere gemeenten: dit tarief is toch niet marktconform meer? Verhoging van parkeergelden dragen bij aan korter parkeren in het centrum, parkeerregulering en parkeren buiten het centrum. Hoe is de huidige baten-lasten verhouding? Wordt de bepaling van het tarief ook meegenomen in het parkeeronderzoek
	Antwoord:	Zoals af te lezen is in de tabel op pagina 120, is het tarief niet kostendekkend. Het functioneren van de parkeerregimes binnen de vesting worden in het parkeeronderzoek tegen het licht gehouden. Denk hierbij aan de bestaande regimes als betaald, vergunningen, ontheffingen en gratis parkeren maar ook aan mogelijke nieuwe regimes zoals bijvoorbeeld een parkeerschijfzone. Als het betaald parkeren van kracht blijft, kunnen de parkeertarieven marktconform worden bepaald.
110	Pagina	119
		Lokale heffingen, Toeristenbelasting
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	wanneer worden de uitkomsten van het onderzoek mbt watertoeristenbelasting verwacht?
	Antwoord:	De verwachting is nog dit jaar een voorstel voor de verordening watertoeristenbelasting te kunnen aanbieden.
111	Pagina	119
		Lokale heffingen, Reclamebelasting
	Fractie:	Heusden Transparant
	Vraag:	Wat waren in 2024 de opbrengsten per woonkern? Is vastgelegd waarvoor de middelen gebruikt mogen of moeten worden en zo ja, op welke wijze is dat vastgelegd?

		Kunnen wij inzage krijgen in de convenanten reclamebelasting?
	Antwoord:	Elk jaar wordt er vooraf een begroting ingediend door de centra waar reclamebelasting van toepassing is (Vlijmen en Drunen) en deze wordt verantwoord met een jaarverslag. De opbrengst voor Vlijmen was € 38.329 en voor Drunen 29.535. Bijgaand treft u de gesloten convenanten aan.
112	Pagina	121
		Lokale heffingen, kwijtschelding gemeentelijke heffingen
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	Wat is grofweg het bedrag voor kwijtscheldingen in 2024? Het is opvallend dat boetes als “plus” in de begroting worden opgenomen, terwijl kwijtscheldingen niet expliciet worden vermeld.
	Antwoord:	In 2024 is een bedrag € 150.000 opgenomen in de begroting. Hiervan is een deel nog niet gerealiseerd. Kwijtschelding is onderdeel van armoedebestrijding wat is opgenomen onder het sociaal domein.
113	Pagina	124
		Weerstandvermogen en risicobeheersing
	Fractie:	Heusden Transparant
	Vraag:	Stikstofbeperkende maatregelen: Kunt u voorbeelden geven van projecten in Heusden die door deze maatregelen geraakt zouden kunnen worden, anders dan in de grondexploitatie?
	Antwoord:	Dit zijn met name de projecten die dichtbij of in Natura 2000 gebied liggen waarbij stikstof wordt uitgestoten. Een voorbeeld hiervan is de herontwikkeling van het sportpark de Hoge Heide dat op geringe afstand ligt van het Vlijmens Ven.
114	Pagina	124/125
		Weerstandvermogen en risicobeheersing
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	Specifieke risico's: Er worden specifieke risico's genoemd, maar opvalt is de afwezigheid van “schoon water”, of beter gezegd de Kaderrichtlijn Water. Stikstof wordt wel genoemd. Wat is de reden dat KRW niet is opgenomen, terwijl dit toch serieuze effecten kan hebben, wetende dat andere bestuursorganen primair verantwoordelijk zijn?
	Antwoord:	Tot 2027 zijn er voor gemeenten geen risico's aanwezig ten aanzien van de Kaderrichtlijn Water. Vooral de rijksoverheid, de provincies en de waterschappen zijn aan zet om de maatregelen uit de stroomgebiedsbeheerplannen uit te voeren en waar nodig beleid aan te passen. Dat betekent niet dat gemeenten achterover kunnen leunen. In nauw overleg met andere overheden zijn/gaan wij aan de slag om verwachtingen, taken en risico's in beeld te brengen. Zodra daar concrete zaken uit voortvloeien nemen wij die mee in de bedrijfsvoering als dit past en informeren wij u als raad als dit niet past en om aanvullend beleid en/of maatregelen vraagt.
115	Pagina	125
		Weerstandvermogen en risicobeheersing
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Specifieke risico's. Grondexploitatie graag percentage kans aangeven.
	Antwoord:	Het is niet mogelijk om voor grondexploitatie één kans percentage te noemen. Dit risico is opgebouwd uit meerdere risico's met ieder een eigen kans en inschatting van de omvang. In de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing wordt slechts het totaal berekende risico met een korte toelichting opgenomen. Voor een uitgebreide

		toelichting verwijzen we naar paragraaf 3.1.3 van de ‘Toelichting grondexploitaties 2023 gemeente Heusden’ (bijlage bij de jaarstukken 2023).										
116	Pagina	125										
		Weerstandvermogen en risicobeheersing										
	Fractie:	Heusden één										
	Vraag:	Specifieke risico's inhuur personeel: De wensen voor formatie uitbreiding word vooralsnog intern opgevangen. Maar het gevolg is dat de kans op het overschrijden van personeelsbudgetten groter wordt. Om werkzaamheden door te laten gaan is er sprake van inhuur. Is het aantal ingehuurde fte toegenomen? En met hoeveel? En bij hoeveel van deze fte gaat het om structurele inhuur langer dan een jaar? Bij hoeveel fte gaat het om inhuur voor projecten?										
	Antwoord:	Of het aantal ingehuurde personen in 2025 gaat toenemen is nu niet bekend. Daarom is het als risico opgenomen. De laatste indicator van de externe inhuur betreft het % van de totale loonsom en externe inhuur in de jaarcijfers van 2023. Hierin is een stijging te zien ten opzichte van de voorgaande jaren. <table><tr><td></td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr><tr><td>externe inhuur (% van totale loonsom en externe inhuur)</td><td>11,3%</td><td>10,4%</td><td>11,4%</td><td>13,0%</td></tr></table>		2020	2021	2022	2023	externe inhuur (% van totale loonsom en externe inhuur)	11,3%	10,4%	11,4%	13,0%
	2020	2021	2022	2023								
externe inhuur (% van totale loonsom en externe inhuur)	11,3%	10,4%	11,4%	13,0%								
117	Pagina	126										
		Weerstandvermogen en risicobeheersing										
	Fractie:	Heusden Transparant										
	Vraag:	Kunnen wij een overzicht ontvangen van die delen van de stille reserve die niet tot de categorie panden horen, alsmede de financiële omvang van die delen? Kunnen wij een overzicht, kadastrale nummers, ontvangen van de 41 ha aan gronden die niet verpacht zijn? Waarom zijn die gronden niet verpacht?										
	Antwoord:	De stille reserve heeft alleen betrekking op pachtgronden (geen panden) die de gemeente in haar bezit heeft. In totaal is dit gewaardeerd op € 12 mln. Het overzicht van de 41ha aan gronden die niet verpacht zijn, is als bijlage toegevoegd. Daarbij is per perceel aangegeven wat de reden is dat de gronden niet verpacht zijn.										
118	Pagina	127										
		Weerstandvermogen en risicobeheersing										
	Fractie:	Heusden Verbindt										
	Vraag:	Weerstandscapaciteit: 1. Wordt de weerstandscapaciteit niet te rooskleurig voorgesteld, gezien de voorgenomen ontwikkelingen? Het lijkt nu wellicht in orde, maar de mogelijkheid om te reserveren vloeit voort uit achterstallig (maatschappelijk) onderhoud, zoals bij Sportpark de Hoge Heide. Als we besluiten Sportpark de Hoge Heide, dorpshuizen en tal van andere maatschappelijke / verenigingsleven niet aan te pakken, blijft de weerstandscapaciteit hoog, maar is dit dan niet een geldgedreven keuze die maatschappelijk onverantwoord is? Hoe ziet het college dit? 2. Vindt het college het een morele verplichting om verenigingen te behoeden voor hoge kosten die ontstaan door het nalaten van de gemeente om bijvoorbeeld tijdig te verduurzamen of faciliteiten te bieden (zoals kleedkamers, ledverlichting, dorpshuizen)? Wel bijv. Heygrave aanpakken maar door verenigingen en hun behoeften na achteren te schuiven lijkt het financieel er goed voor te staan maar										

		ontstaat maatschappelijke armoede. Zie bijv. De explosie van (jeugd)- en andere hulpposten.
	Antwoord:	1. De weerstandscapaciteit is een momentopname op basis van de stand van de algemene reserve en overige bestanddelen van de weerstandscapaciteit. Dit wordt toegelicht in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing. Overigens worden de mogelijkheden om te reserveren door diverse omstandigheden bepaald. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de analyse van de jaarrekening resultaten die tot reserveringen leiden. Ten aanzien van het onderhoud van gemeentelijke gebouwen heeft de raad in november 2023 het meerjarenplan voor de gemeentelijke gebouwen opgesteld waarin per gemeentelijke gebouw wordt aangegeven hoe het onderhoud wordt vormgegeven. 2. Dit is een politieke vraag. Dit is reeds uitgebreid in de raad besproken. Met het vaststellen van het MJOP in november 2023 heeft de gemeente de verduurzamingsmaatregelen vastgesteld.
119	Pagina	128
		Weerstandvermogen en risicobeheersing
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	De netto schuldquote verslechtert behoorlijk de komende jaren. U schrijft dat dit wordt veroorzaakt door een groei van de leningenportefeuille. Kunt u dit nader toelichten en specificeren? In hetzelfde stuk tekst wordt ook gesproken over grote investeringen. Welke grote investeringen worden hiermee bedoeld?
	Antwoord:	De schuldquote betreft de schuldenlast ten opzichte van de geraamde baten. Aangezien de verwachting is dat de schulden toenemen (m.n. door de langlopende leningen) en de baten beperkt toenemen stijgt de netto schuldquote. In de paragraaf Financiering (pg 141) kunt u de groei van de leningenportefeuille terugzien en daarbij is ook aangegeven welke grote projecten daar aan ten grondslag liggen.
120	Pagina	129
		Weerstandvermogen en risicobeheersing
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	Grondexploitatie 1. Het college haalt inkomsten bij inwoners weg, die geld verdienen en belasting betalen van gepachte gronden om deze gronden vervolgens goedkoop te verhuren aan milieuorganisaties. Kan het college toelichten wat de waardeontwikkeling is van bijvoorbeeld percelen DNN00-D-2238 en DNN00-D-3497, die vorig jaar uit de pacht zijn gehaald? Wat was de opbrengst in 2022/2023 van deze percelen, en wat wordt de verwachte opbrengst nu deze percelen voor natuurdoeleinden worden gebruikt? 2. Waar kunnen we de financiële afwegingen van de keuze voor deze percelen vinden? En waarom wordt ervoor gekozen om natuurontwikkeling niet uit de "stille reserve" te halen, terwijl hiermee wordt voorkomen dat een inkomen van agrariërs wordt vernietigd ter favure van het "zgn. Gezonde financiële plaatje"?
	Antwoord:	Dit onderwerp is aan bod gekomen tijdens de extra ingelaste raadsvergadering op 17 oktober 2024. Het college herkent zich niet in deze aantijgingen. 1. De opbrengst in 2022 en 2023 voor deze percelen was respectievelijk € 1.228,15 en € 1.265,44. De huuropbrengst bedraagt € 854,40 per jaar voor deze percelen (prijspeil 2024). 2. In het collegevoorstel van 1 oktober 2024 over de huurovereenkomst. Deze is besproken op de extra ingelaste raadsvergadering over dit onderwerp.
121	Pagina	132
		Onderhoud kapitaalgoederen, Wegen

	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Wegen, 2e alinea, uitvoeringsplanning Voor wanneer is een verbetering van het fietspad tussen het Haarsteegse wiel en Heusden voorzien?
	Antwoord:	De onderhoudswerkzaamheden zullen week 43 starten. In verband met de wortelopdruk van de bomen en het niet mogen weghalen van wortels zal het fietspad lichtelijk verhoogd worden (enkele centimeters) ter plaatsen van de bomen met ernstige opdruk. Het traject betreft Herpt tot aan vesting Heusden (oostelijk deel). Op de langere termijn overwegen we een grootschalige renovatie van het fietspad, rekening houdend met de opgave van de netcongestie.
122	Pagina	134
		Onderhoud kapitaalgoederen, Riolering en water
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Baggerprogramma wordt toch geupdate volgens afgelopen raadsvergadering? Graag toelichting
	Antwoord:	Er zal een nieuw baggerplan moeten worden opgesteld omdat de uitgangspunten van het baggerplan 2012 niet meer actueel zijn. Daarvoor zal eerst een onderzoek gedaan worden naar de kwaliteit en hoeveelheid van de bagger in de Heusdense watergangen. In de raad van 24 september is daarvoor een krediet beschikbaar gesteld. Op basis van die gegevens zal een nieuw baggerplan met bijbehorende strategie en kosten worden opgesteld. Dit zal voorgelegd worden aan uw raad naar verwachting in 2025.
123	Pagina	136
		Onderhoud kapitaalgoederen
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	Gemeentelijke gebouwen Onbekend is bij ons welke gemeentelijke gebouwen door verenigingen worden gebruikt. Kan het college een overzicht geven van de kosten van gemeentelijke gebouwen die onevenredig leiden tot hogere lasten voor de gebruikers? Bijvoorbeeld zoals de kleedkamers van Vlijmense Boys en Nieuwkuijk.
	Antwoord:	In het VIS (vastgoed informatiesysteem) is inzichtelijk welk vastgoed de gemeente heeft, wie deze gebruikt en of en zo ja hoeveel zij hiervoor betalen. Objecten die nog niet verduurzaamd zijn hebben hogere gebruikskosten, Indien deze onevenredig hoog zijn kan een gebruiker met de gemeente in overleg. We hebben hier geen signalen van. Daarnaast wordt er met de komst van het huisvestingsbeleid per object inzichtelijk gemaakt wat de kosten zijn en hoe deze zich verhouden tot de opbrengsten. Naar verwachting is dit in 2025 beschikbaar. Momenteel wordt alleen bij het aangaan van of een mutatie in het contract voor dat vastgoed de kostenanalyse gemaakt.
124	Pagina	141
		Financiering
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	Financieringsbeleid Er wordt volgens de begroting fors meer geleend, wat betekent dat we in de toekomst met een enorme schuldenlast en structurele aflossingscapaciteit worden geconfronteerd. Dit zou verdedigbaar zijn maar de maatschappelijke opbrengsten zijn zeer discutabel; een nieuw gemeentehuis en GOL zijn niet zaken waar heel Heusden om vraagt of überhaupt een meerwaarde bied. De rentelasten stijgen tot wel 4,8 miljoen euro, en samen met de aflossingen in 2028 wordt dit een forse structurele last, terwijl het "opbrengstensaldo" afneemt (pag. 234). Zadelden we onze inwoners niet op met structurele kosten zonder daadwerkelijke meerwaarde?

	Antwoord:	Bij het berekenen van de liquiditeitsprognose is het uitgangspunt geweest dat alle uitgaven, inkomsten en investeringen uit de gepresenteerde begroting 2025 en meerjarenbegroting die invloed hebben op mutaties van liquiditeiten zijn meegenomen. Deze zaken hebben tot gevolg dat Heusden liquiditeiten moet aantrekken met het gevolg dat rente hierover betaald moet worden. De te betalen rente is opgenomen in de (meerjaren)begroting. Een deel van de uitgaven die nu zijn opgenomen, en waar door Heusden Verbindt gelabeld worden als maatschappelijk discutabel, komen nog naar de raad voor definitieve besluitvorming. Daarover zal nog politieke discussie moeten plaatsvinden. Het is echter wel zo dat vanuit de provincie verwacht wordt dat ook die projecten in de begroting moeten worden meegenomen en daarom ook in de liquiditeitsprognose mee moeten lopen. De discussie of we onze inwoners opzadelen met structurele kosten zonder daadwerkelijke meerwaarde kan worden gevoerd op de momenten dat de definitieve besluitvorming plaats zal vinden binnen de Raad, immers dat is het moment dat de werkelijk start is van de nu voorgenomen investeringen.
125	Pagina	147
		Bedrijfsvoering
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Kan in het onderzoek naar de verlening van omgevingsvergunningen ook de oorzaak van vertraging en lange doorlooptijden worden onderzocht, mits deze er is?
	Antwoord:	Dit zal worden meegenomen.
126	Pagina	147
		Bedrijfsvoering
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Er wordt een onderzoek opgestart naar de effectiviteit van duurzaamheidssubsidies in onze gemeente. De fractie van DMP is erg benieuwd naar de resultaten van dit onderzoek. Worden deze resultaten met de raad gedeeld en op welke manier kan de raad hier kennis van nemen?
	Antwoord:	Hiervoor wordt de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Heusden 2023 (art. 4) gevolgd: het verslag komt beschikbaar via een openbaar collegebesluit. Daarnaast wordt de raad geïnformeerd via de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken.
127	Pagina	154
		Verbonden partijen
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	Baanbrekers 1. Er is een forse toename van de exploitatiekosten met bijna 2 miljoen euro. We kunnen echter geen aansluiting vinden met de cijfers van de raadsvergadering van 18 juni, waarin de ontwerp-begroting werd gepresenteerd. Kan het college de verschillen toelichten? 2. Graag ook toelichting op de forse toename van de exploitatiekosten.
	Antwoord:	Bij de voorjaarsnota 2024 werd een stijging van de kosten van Baanbrekers voor de gemeente Heusden met ca 1,4 – 1,5 mln verwacht. Dat zou gaan om een gemeentelijke bijdrage in de exploitatielasten (exclusief de BUIG- en participatiegelden) van € 6,8 mln. Het AB van Baanbrekers heeft, naar aanleiding van de zienswijzen, echter nog een begrotingswijziging vastgesteld op 2 september 2024 en daarmee de bijdrage voor de gemeenten omlaag bijgesteld. Voor Heusden is de exploitatiebijdrage daarmee omlaag bijgesteld naar € 6,4 mln.

		De stijging van de kosten wordt toegelicht in de begroting 2025 van Baanbrekers die op 18 juni in de raad is behandeld.
128	Pagina	158
		Verbonden partijen
	Fractie:	VVD Heusden
	Vraag:	Regio Hart van Brabant Gemeente wist deels dat het bedrag voor regionale jeugdhulp te laag was bij het opstellen van de begroting. Graag een nadere toelichting.
	Antwoord:	Het klopt niet dat we weten dat het bedrag voor regionale jeugdhulp te laag is. Het bedrag voor regionale jeugdhulp in de begroting is sinds 2022 naar beneden bijgesteld in verband met de beoogde besparingen hierop door de start van het Jeugd- en Gezinsteam. Voor de jaren 2022 t/m 2024 constateren we dat de regionale jeugdhulpkosten hoger zijn dan begroot. Voor 2025 weten we dit echter nog niet. We hebben vertrouwen dat dit bedrag haalbaar is gezien de stappen die we zetten en gezet hebben in de samenwerking met Crossroads en binnen het Jeugd- en Gezinsteam. Door de 'open einde' regeling van de jeugdhulp blijft er echter altijd een bepaalde mate van onzekerheid over de haalbaarheid van opgenomen bedragen. In de berap nemen we daarom wel bijstelling op. Die wordt daar verder toegelicht.
129	Pagina	167
		Paragraaf Grondbeleid
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Stikstof: Waarom verwacht de gemeente dat er geen vertragende werking zal oplopen voor de geplande ontwikkelingen inzake stikstof?
	Antwoord:	De verwachting is gebaseerd op de onderbouwingen die zijn/worden opgesteld ten behoeve van het stikstofdossier en de beschikbare ruimte op (de) verschillende locaties in onze gemeente om stikstof voor nieuwbouw te kunnen compenseren. Zo kan bijvoorbeeld rekening worden gehouden met activiteiten die bij nieuwbouw komen te vervallen en daarmee ruimte opleveren om de stikstofuitstoot van nieuwbouw te kunnen compenseren binnen een nieuwbouwplan. Zo kan soms worden gecompenseerd binnen een plangebied zelf. Daarbij past de kanttekening dat we los daarvan ook afhankelijk blijven van de ontwikkeling van de landelijke regelgeving op stikstofgebied.
130	Pagina	172
		Wet Open Overheid
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Woo contactfunctionaris: De Woo contactfunctionaris was bij de invoering van de WOO in mei 2022 een verplichting. Wat is de reden dat deze er nu pas is? Hoe gaan jullie de functionaris inzetten en welke doelen hangen jullie er aan?
	Antwoord:	Bij de inwerkingtreding van de Wet open overheid is de rol van contactfunctionaris/contactpersoon Woo binnen de bestaande formatie opgevangen. Deze is toen functioneel belegd bij de senior-bedrijfsjuristen als onderdeel van hun bredere takenpakket. Reden hiervoor is dat er nog geen goede indicatie te maken was van de mogelijke extra werkzaamheden in de nieuwe situatie. Nu we enkele jaren ervaring hebben opgedaan, is het tijd voor een doorontwikkeling. Zo gaan wij in 2025 enerzijds de processen rondom Woo-verzoeken verder stroomlijnen en anderzijds – in bredere zin – mede de implementatie van de Woo (actieve openbaarmaking van categorieën informatie) verder vormgeven. Om deze (nieuwe) processen te borgen wordt een aparte Woo-contactfunctionaris aangesteld

		die niet alleen vanuit onze kernwaarden de verbinding legt met de indiener van een Woo-verzoek, en de termijnen bewaakt voor een goede afhandeling van verzoeken, maar ook de schakel is in de (interne) communicatie met betrokken clusters. Zo kunnen de senior-juristen zich ook beter toeleggen op hun takenpakket. Dit is ook hard nodig, gezien de toegenomen (en naar verwachting nog toenemende) aard en omvang van de (Woo-)werkzaamheden.
131	Pagina	179
		Meerjarig overzicht eenmalige baten en lasten
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	"Eenmalige afboeking boekwaarde gemeentehuis Vlijmen. In de verwerking in de begroting van het voorstel om te komen tot centrale huisvesting is rekening gehouden met de sloop van het gemeentehuis in Vlimer in 2025 hetgeen leidt tot een eenmalige afboeking van de resterende boekwaarde. Deze kosten zijn als incidenteel aangemerkt. Wordt met het opnemen van deze kosten een definitieve richting gegeven aan de invullen van een nieuwe gemeentehuis?"
	Antwoord:	Nee, op pagina 230 staat vermeld dat in de begroting 2025 net als vorig jaar uitgegaan is van scenario 3, maar dat er voor de uiteindelijke scenariokeuze nog een voorstel wordt ontvangen.
132	Pagina	181
		Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	Is de totaalstelling juist? zo ja, missen we bedragen bij 'toevoegingen'?
	Antwoord:	Nee de totaalstelling is niet correct. De totaalstelling betreft de totaalstelling van de vorige begroting (2024). De reeks van de reserve kapitaallasten is de enige structurele onttrekking (en daarmee ook gelijk aan het totaal). In de aangepaste begroting is dit gecorrigeerd.
133	Pagina	187
		Programma Openbare orde en veiligheid, toelichting op hoofdlijnen begroting 2025 ten opzichte van jaarrekening 2023
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Ons is niet geheel duidelijk de samenstelling van het bedrag van 88.000 euro Kunt u dit bedrag specificeren?
	Antwoord:	In 2023 zijn er ongeveer €108.000 aan kosten gemaakt op het budget voor integrale veiligheid. Voor 2025 is een veel lager bedrag van €20.000 begroot. Dit verschil komt door het volgende: in 2023 werden er nog camera's gehuurd voor gebruik bij de Caleidoscoop. Daarnaast zijn er dat jaar ook camera's aangeschaft, zodat de gemeente in de toekomst geen camera's meer hoeft te huren. De hoge kosten in 2023 zijn dus deels te wijten aan de huurkosten voor de camera's en deels aan de aanschaf van nieuwe camera's
134	Pagina	192
		Programma Economie en recreatie, toelichting op hoofdlijnen begroting 2025 ten opzichte van jaarrekening 2023
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	De kosten voor het uitvoeringsplan bewegen en ontmoeten zijn hoger dan eerder beraamd is. Welke bedrag is jaarlijks beraamd volgens het daarvoor genomen Raadsvoorstel? Wat is de totale overschrijding? (is dit € 42.000)? Kunt u een specificatie geven van de extra kosten van € 42.000?

	Antwoord:	De raad heeft in 2023 het raadsvoorstel behorende bij het Uitvoeringsplan Beweeg- en Ontmoetlocaties 2023-2025 vastgesteld. Er is dat jaar geen geld uitgegeven. Wel was er een boeking op dit budget. Het gaat daar om een bijdrage van Buurt Bestuurt Geerpark aan de realisatie van een speelplek voor kinderen met een beperking. De kosten in 2025 zijn zoals in het raadsvoorstel destijds is opgenomen.
135	Pagina	195
		Programma Sport en cultuur, toelichting op hoofdlijnen begroting 2025 ten opzichte van jaarrekening 2023
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	In 2023 zijn er kosten gemaakt (46.000) omtrent het Burgerinitiatief herinrichting sportpark de Hoge Heide. Wat is op dit moment de status van dit initiatief?
	Antwoord:	De raad heeft besloten het plan als ambitie in de Voorjaarsnota op te nemen. Daarmee is in principe besloten het project vooralsnog uit te stellen. Wel wordt momenteel onderzocht of de eerste fase 1 van het project toch doorgang kan vinden: de transformatie van de voetbalvelden van Vlijmense Boys en de aanleg van de openbare ruimte ten noorden daarvan. Ten behoeve daarvan vindt ook onderzoek plaats naar de stikstofdepositie en impact op eventuele ecologische waarden.
136	Pagina	197
		Programma Sociaal domein, toelichting begroting 2025 ten opzichte van begroting 2024 na wijziging
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Waardoor zijn de kosten voor bijzondere bijstand en schuldhulpverlening in 2025 hoger?
	Antwoord:	Baanbrekers voert voor onze gemeente de bijzondere bijstand uit. De kosten die voor de bijzondere bijstand zijn opgenomen, zijn gebaseerd op de kosten die door Baanbrekers zijn opgenomen in hun begroting. Baanbrekers heeft de raming voor 2025 gebaseerd op de realisatiecijfers 2023 en dezelfde procentuele groei gehanteerd als bij de begroting van de BUIG-uitkeringen, een stijging van 3,2% ten opzichte van 2024. Dat zorgt voor een verwachte stijging van kosten en die is ook verwerkt in onze begroting.
137	Pagina	201
		Programma Duurzaamheid, milieu en afval
	Fractie:	Heusden één
	Vraag:	Waterplan: Wat is de onderliggende reden dat de kosten voor het vastgestelde Waterplan jaarlijks fluctueert?
	Antwoord:	In de meerjarige opzet van het Waterplan is rekening gehouden met kosten die niet elk jaar gemaakt worden, bijvoorbeeld het actualiseren van het plan of een bepaald onderzoek dat nodig is. Daarnaast kunnen er in het vergelijk met voorgaand jaar ook verschillen ontstaan door indexeringen.
138	Pagina	204
		Programma Bouwen en wonen
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Gezien de toenemende werklast rond woonwagenzaken in 2024 en de eenmalige extra kostenpost van € 25.000 voor gespecialiseerde kennis en expertise, kunt u toelichten hoe de huidige status is van het uitbreiden van woonwagenstandplaatsen op de locaties Heesbeen en Drunen? Welke voortgang is er geboekt en zijn er specifieke plannen of tijdlijnen voor de verdere uitbreiding van deze standplaatsen?

	Antwoord:	Geïnteresseerden kunnen zich al inschrijven conform het registratiesysteem. Er staan nu 13 geïnteresseerden op de wachtlijst. Wij zijn nog in afwachting van een taxatie om de verkoopprijzen c.q. erfpachtprijzen van de kavels in Heesbeen en Drunen te kunnen bepalen. Wanneer dit bekend is kunnen deze aan geïnteresseerden worden aangeboden. Pas wanneer de standplaatsen vergeven zijn, kijken we naar mogelijke uitbreiding.
139	Pagina	204
		Programma Bouwen en wonen
	Fractie:	DMP Heusden
	Vraag:	1e tabel, baten en lasten, verschil 2025 tov 2024 In de hierbij behorende tekst wordt wel het verschil van het saldo baten lasten toegelicht maar niet het grote verschil van sec de baten en de lasten tov 2024 en 2023? Waarom zijn de baten en lasten tov voorgaande jaren zoveel lager?
	Antwoord:	Binnen dit programma worden de kosten van de grondexploitatie verantwoord. De kosten en opbrengsten binnen grondexploitatie zijn jaarlijks flink wisselend het ene jaar worden veel kosten bouw-en woonrijpmaken gemaakt het andere jaar minder. Het saldo van deze kosten wordt via de zogenaamde onderhanden werken boeking verantwoord naar de balans. Jaarlijks is op dit programma er een relatief kleine mutatie in het saldo maar kan er een grote afwijking zijn in de hoogte van de uitgaven en inkomsten.
140	Pagina	213
		Toelichting op de balans, Algemene reserve
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	In de lijst met belangrijke mutaties voor 2024-2028 ontbreekt de Kennedybrug. Waarom is deze niet opgenomen?
	Antwoord:	In de begroting 2025 is voor de Kennedybrug een voorbereidingskrediet opgenomen. Er is nog geen uitvoeringskrediet voor de Kennedybrug opgenomen. De lijst op pagina 213 betreft een lijst met de onttrekkingen uit de algemene reserve. Er is geen besluit genomen om voor de Kennedybrug middelen uit de algemene reserve in te zetten.
141	Pagina	214
		Toelichting op de balans, Reserve bijdrage bedrijven GOL
	Fractie:	Heusden Verbindt
	Vraag:	GOL en OZB Het lijkt duidelijk dat de kans groot is dat vergunningen voor GOL door RVS worden vernietigd. Echter, blz. 214 meldt dat de OZB voor bedrijven al jaren hoog is vanwege de bijdrage aan GOL. Wat gebeurt er als GOL uiteindelijk niet doorgaat? Moet dat geld worden terugbetaald, en hoe werkt dat?
	Antwoord:	Onze verwachting is dat de uitspraak positief is en het door de ondernemers betaalde bedrag kan worden ingezet ter dekking van de kosten van het GOL. Het is duidelijk dat, wanneer de uitspraak GOL van de Raad van State negatief is voor de provincie en dus de gemeenten, er bekeken moet worden hoe om te gaan met de vooruit ontvangen GOL bijdrage vanuit de ondernemers van Heusden. Wanneer tot terugbetaling overgegaan zou (moeten) worden, zal worden onderzocht op welke wijze terugbetaling kan geschieden.
142	Pagina	228
		Nieuw beleid en in gang gezet beleid per programma
	Fractie:	Heusden Transparant

	Vraag:	Tegelwerk perrons: Zeer recent is de renovatie van Die Heygrave voltooid. Nadien hebben er opnieuw (vervangende) werkzaamheden plaatsgevonden. Welke aanvullende werkzaamheden hebben na het voltooien van de renovatie plaatsgevonden en moeten er nog gaan plaatsvinden en welke bedragen zijn daarmee gemoeid (geweest)?
	Antwoord:	Het is allereerst goed om te vermelden dat er geen renovatie is uitgevoerd in zwembad Die Heygrave, maar een verduurzaming. Er zijn enkel werkzaamheden gedaan die bijdroegen aan het duurzamer maken van het zwembad: gasloos maken en optimaliseren isolatie. Na de uitvoering van de verduurzaming hebben de volgende werkzaamheden plaatsgevonden: • Vervangen toegangspoortjes receptie € 95.000 • Vervangen drenkelingendetectie € 55.000 • Vervangen onderwaterverlichting € 37.200 • Vervangen zoutelectrolyse € 160.000 • Aanbrengen UV-installatie € 29.700 • Renovatie zwembadfilter € 50.000 (gepland in 2025) Daarnaast zullen in 2025 de tegelvloer van de perrons, het waterafvoersysteem van de perrons en de banken in het binnenzwembad worden vervangen. De kosten hiervoor bedragen nu € 332.000,-- exclusief BTW.
143	Pagina	229/230
		Nieuw beleid en in gang gezet beleid per programma
	Fractie:	Heusden Transparant
	Vraag:	Centrale huisvesting: In de thans voorliggende scenario's wordt in het financiële plaatje uitgegaan van een dotatie uit de AR van 6 miljoen. Wat is de consequentie voor de jaarlijkse exploitatiekosten, in elk voorliggend scenario, indien die 6 miljoen niet aan de AR worden onttrokken maar in de exploitatie vallen? Graag de consequentie procentueel en in geld presenteren. Het adviesbureau noemt bedragen bij elk scenario. Alles is gebaseerd op de huidige prijsstellingen. Een adviesbureau hanteert in alle projecten bandbreedtes, welke bandbreedte naar boven en naar beneden wordt bij voorliggende scenario's gehanteerd?
	Antwoord:	Als er door uw raad voor wordt gekozen om de € 6 miljoen niet te onttrekken uit de AR heeft dit de volgende consequenties voor de exploitatiekosten: - Scenario 1: hogere kapitaallasten van € 316.990 (5,28% van € 6 miljoen) - Scenario 2: hogere kapitaallasten van € 332.755 (5,55% van € 6 miljoen) - Scenario 3: hogere kapitaallasten van € 333.335 (5,56% van € 6 miljoen) - Scenario 4: hogere kapitaallasten van € 332.755 (5,55% van € 6 miljoen)
144	Pagina	229/230
		Nieuw beleid en in gang gezet beleid per programma
	Fractie:	Gemeentebelangen
	Vraag:	Overhead/centrale huisvesting Er moet met een scenario gerekend worden. Waarom is er voor gekozen om te rekenen met scenario 3?
	Antwoord:	Er is voor gekozen om met scenario 3 te rekenen omdat dit destijds het voorkeursscenario was dat door het college aan de raad is voorgelegd.

145	Pagina	Bijlage, pagina 1 GOL:
	Fractie:	Heusden Transparant
	Vraag:	Op welk bedrag staat de teller op dit moment met toegezegde bijdrage in de op 26-9-2013 getekende Bestuursovereenkomst, vermeerderd met sedertdien ter beschikking gestelde additionele kredieten en gereserveerde bedragen in de AR?
	Antwoord:	De reeds beschikbaar gestelde kredieten tellen op tot een bedrag van € 30.400.000. Dit is conform de informatie inzake GOL die in de tabel bij de toelichting op begrotingsavond is gepresenteerd aan de raad welke ook aan de raad verstuurd is. Naast het reeds beschikbaar gestelde bedrag wordt in de begroting nog rekening gehouden met een bedrag van € 10.000.000 dat ten laste komt van de algemene reserve op het moment dat meer duidelijk is over het vervolg van het project Hierover moet nog besluitvorming plaatsvinden. Ook dit is vermeld in de presentatie.